

**ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE
OSNOVNIH ŠOL
POROČILO O IZVEDBI NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA
2015/2016**

Erika Semen

Sektor za raziskave in razvoj, Državni izpitni center
Avgust 2016

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

KAZALO

UVOD	3
ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL – POROČILO O IZVEDBI NPZ 2015/2016	3
1 Osnovni podatki	3
2 Stališča ravnateljev do NPZ	5
3 Izvedba NPZ	9
3.1 Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta	9
3.2 Težave pri izvedbi NPZ	10
3.3 Specifične težave pri izvedbi NPZ	12
4 E-vrednotenje preizkusov znanja	13
5 Ocena posredovanih informacij	21
6 Ocena sodelovanja	22
7 Ocena uporabnosti dokumentov in programov za NPZ	23
8 Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ	25
9 Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami	25
10 Dodatna informacija o dosežkih učencev šole na NPZ in o kakovosti vrednotenja učiteljev	27
POVZETEK	34
Priloga 1: Anketni vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol – Poročilo o izvedbi NPZ 2015/2016	40

UVOD

Vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol izpolnjujejo tiste izobraževalne ustanove, ki izvajajo nacionalno preverjanje znanja v osnovni šoli: osnovne šole s splošnim izobraževalnim programom (SIS), osnovne šole s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom (NIS), ljudske univerze (LU) ter zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami (ZAVOD). Namenjen je spremljanju priprav in izvedbe nacionalnega preverjanja znanja (NPZ), ugotavljanju stališč ravnateljev do NPZ in aktivnosti, ki jih namenjajo dodatni informaciji, odkrivanju težav in nejasnosti pri izvedbi in e-vrednotenju ter zbiranju priporočil za izboljšavo.

Vprašalnik smo 9. junija 2016 objavili na spletni strani Rica (eRic za ravnatelje), izpolnjevanje pa je potekalo elektronsko (od 9. junija do 28. junija).

Analiza vprašalnika za ravnatelje osnovnih šol je prikazana po vrstnem redu vprašanj iz vprašalnika.

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL – POROČILO O IZVEDBI NPZ 2015/2016

1 Osnovni podatki

V šolskem letu 2015/2016 je NPZ izvajalo 481 osnovnih šol, na anketni vprašalnik za ravnatelje osnovnih šol pa je odgovarjalo 436 ravnateljev, to je 90,6 % ravnateljev vseh izobraževalnih ustanov, ki so v šolskem letu 2015/2016 izvajale NPZ v 6. in/ali 9. razredu (leta 2015: 93,2 %; leta 2014: 91,0 %; leta 2013: 90,8 %; leta 2012: 90,4 %; leta 2011: 89,7 %; leta 2010: 88,3 %).

Ravnatelji osnovnih šol, ki so izpolnjevali anketo, so po izobraževalnih programih v deležih prikazani v **preglednici 1.1**, po regijah pa v **preglednici 1.2**.

Po regijah se deleži sodelujočih v anketnem vprašalniku gibljejo od najmanj 85,4 % (Osrednjeslovenska regija) do največ 96,6 % (Goriška regija). Po izobraževalnih programih najnižji delež sodelujočih beležimo pri zavodih (66,7 %) in osnovnih šolah s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom (76,2 %).

Preglednica 1.1: Osnovne šole v anketi za ravnatelje OŠ po izobraževalnih programih

Osnovne šole po izobraž. programih ¹	Število šol (vzorec)	Število šol (populacija)	Delež (vzorec/populacija)
SIS	389	426	91,3 %
SIS + NIS	24	26	92,3 %
LU	2	2	100,0 %
NIS	16	21	76,2 %
ZAVOD	2	3	66,7 %
Drugo	3	3	100,0 %
Skupaj	436	481	90,6 %

Preglednica 1.2: Osnovne šole v anketi za ravnatelje OŠ po regijah

Osnovne šole po regijah	Število šol (vzorec)	Število šol (populacija)	Delež (vzorec/populacija)
Pomurska	37	40	92,5 %
Podravska	77	82	93,9 %
Koroška	17	19	89,5 %
Savinjska	54	61	88,5 %
Zasavska	7	8	87,5 %
Spodnjeposavska	23	24	95,8 %
Jugovzhodna Slovenija	34	37	91,9 %
Osrednjeslovenska	88	103	85,4 %
Gorenjska	36	38	94,7 %
Notranjsko-kraška	14	16	87,5 %
Goriška	28	29	96,6 %
Obalno-kraška	21	24	87,5 %
Skupaj	436	481	90,6 %

¹ SIS: osnovna šola
NIS: osnovna šola s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom
LU: ljudska univerza
ZAVOD: zavod za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami

Za anketirane ravnatelje je delovna doba v vlogi ravnatelja prikazana v **preglednici 1.3**.

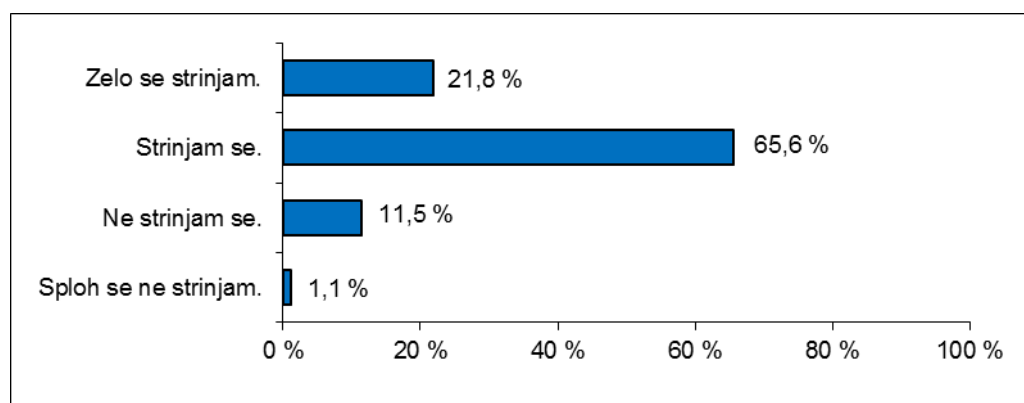
Preglednica 1.3: Delovna doba v vlogi ravnatelja

Delovna doba	Število	Delež
Do 5 let.	123	28,2 %
Od 6 do 10 let.	114	26,1 %
Od 11 do 20 let.	131	30,0 %
Od 21 do 30 let.	43	9,9 %
Nad 30 let.	25	5,7 %
Skupaj	436	100,0 %

2 Stališča ravnateljev do NPZ

S trditvami od **2.1** do **2.10** smo ugotavljali stališča ravnateljev do NPZ. Pri trditvah so lahko ravnatelji izbrali enega od štirih odgovorov: Zelo se strinjam. / Strinjam se. / Ne strinjam se. / Sploh se ne strinjam.

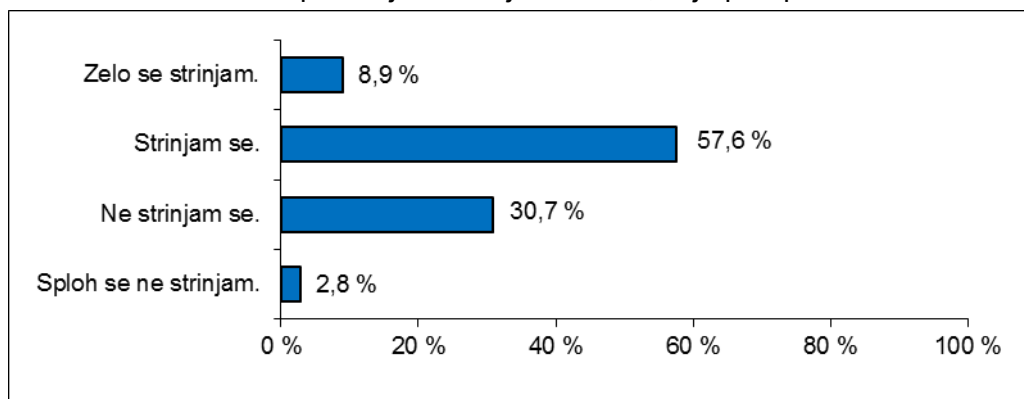
2.1 NPZ je smiseln in koristen, saj da učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 87,4 % (leta 2015: 86,0 %; leta 2014: 87,4 %).

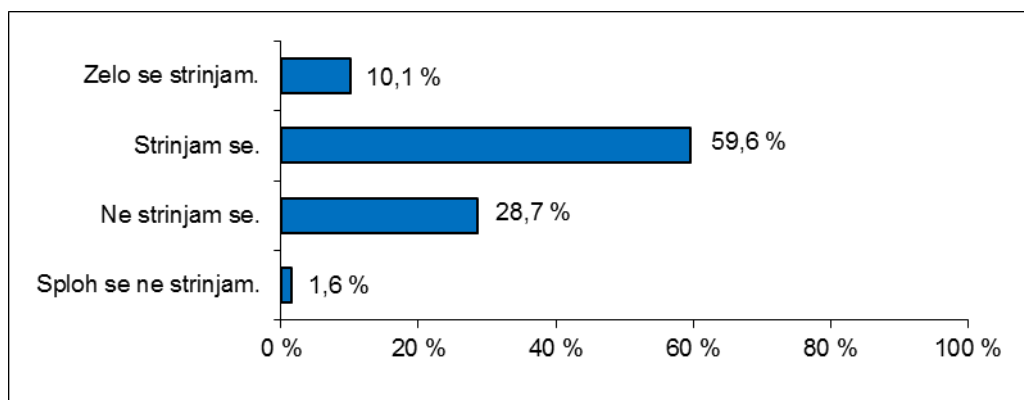
2.2 NPZ odkriva **močna** področja v znanju učencev, ki je predpisano z učnimi načrti.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 66,5 % (leta 2015: 67,7 %; leta 2014: 71,2 %).

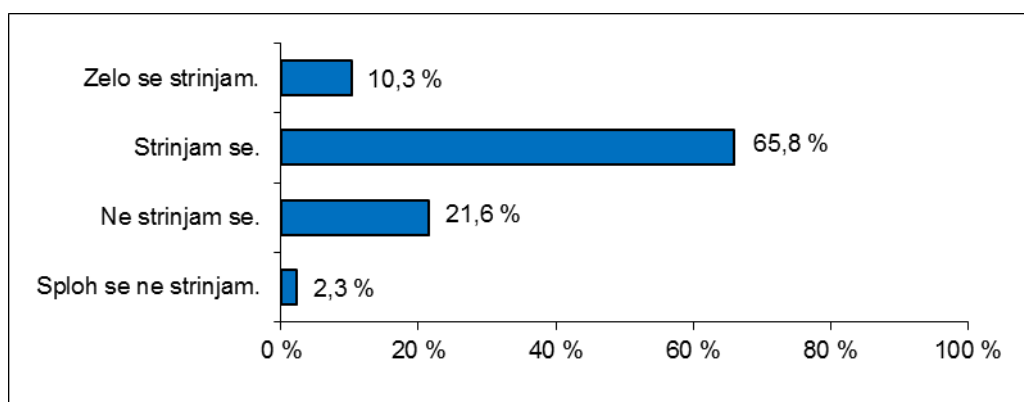
2.3 NPZ odkriva **šibka** področja v znanju učencev, ki je predpisano z učnimi načrti.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 69,7 % (leta 2015: 69,9 %; leta 2014: 72,3 %).

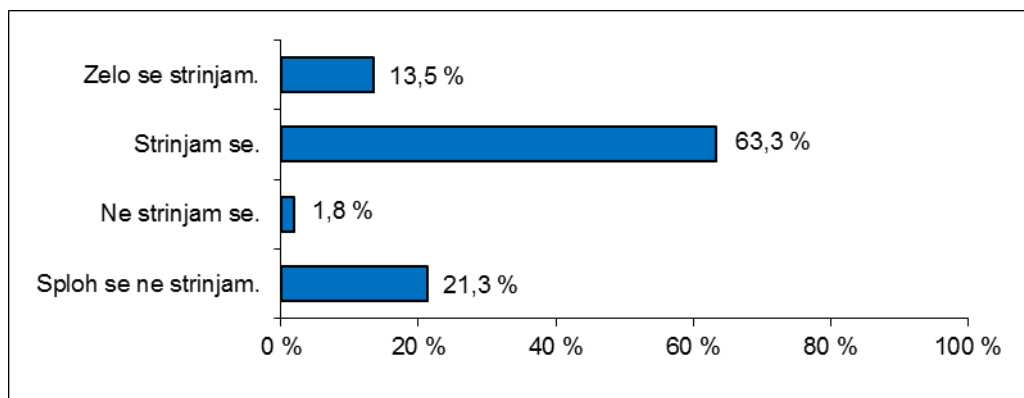
2.4 NPZ vpliva na izboljšavo dela na šoli.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 76,1 % (leta 2015: 71,9 %; leta 2014: 73,5 %).

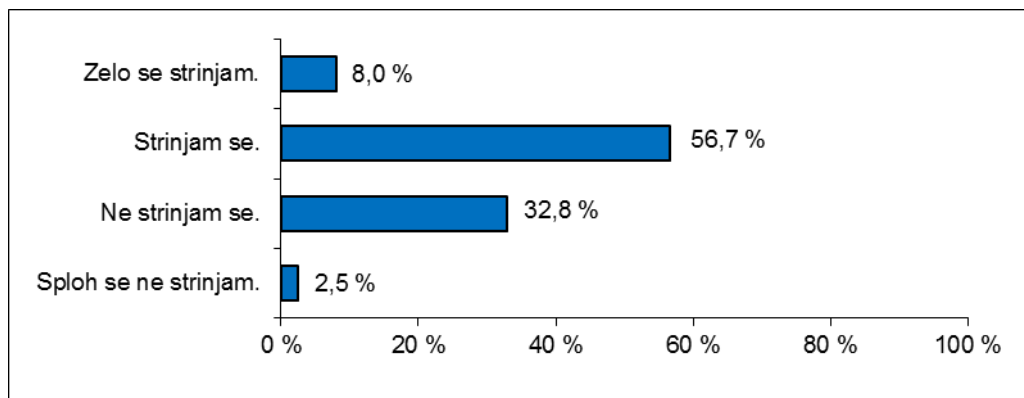
2.5 NPZ daje učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 76,8 % (leta 2015: 75,7 %; leta 2014: 79,6 %).

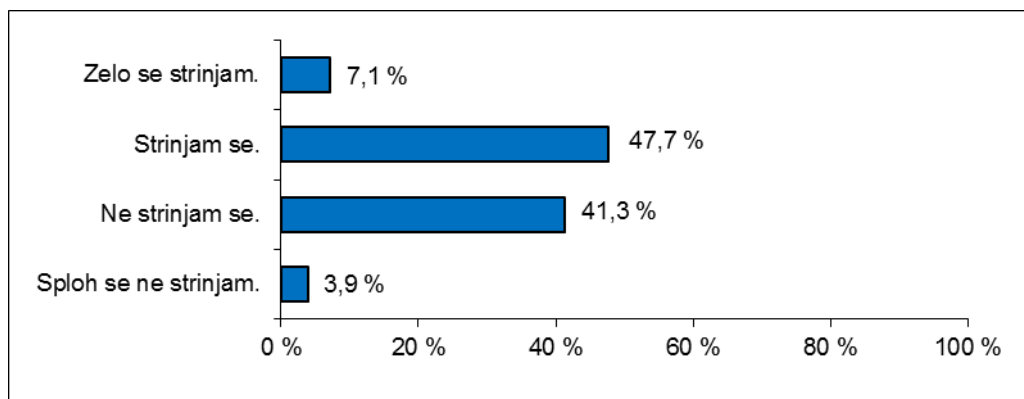
2.6 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 64,7 % (leta 2015: 65,5 %; leta 2014: 69,1 %).

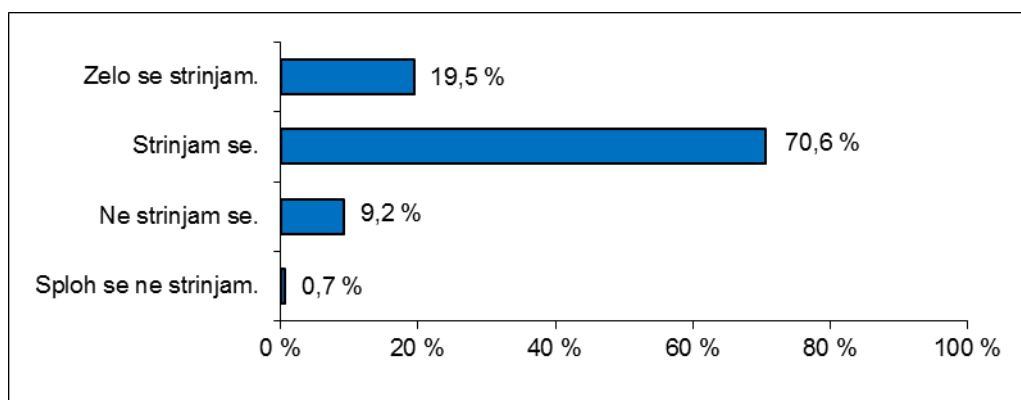
2.7 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti ocenjevanja pri pouku.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 54,8 % (leta 2015: 52,1 %; leta 2014: 54,5 %).

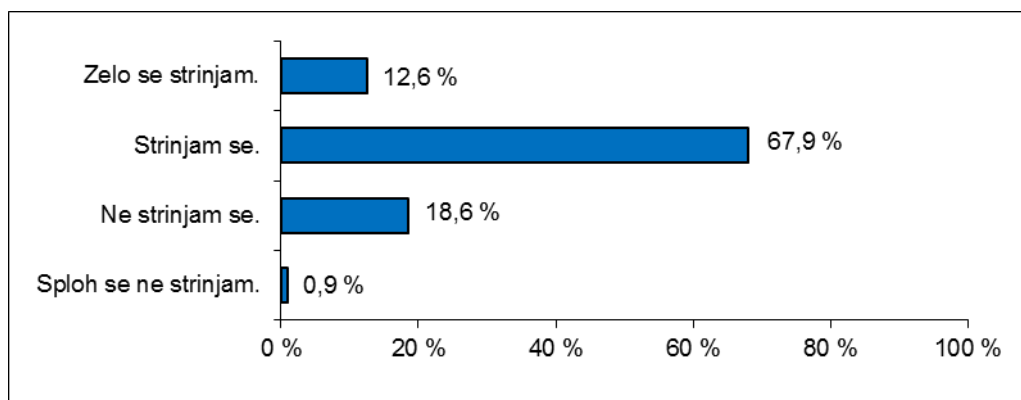
2.8 Dosežke NPZ upoštevamo pri načrtovanju svojega prihodnjega dela.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 90,1 % (leta 2015: 90,4 %; leta 2014: 93,8 %).

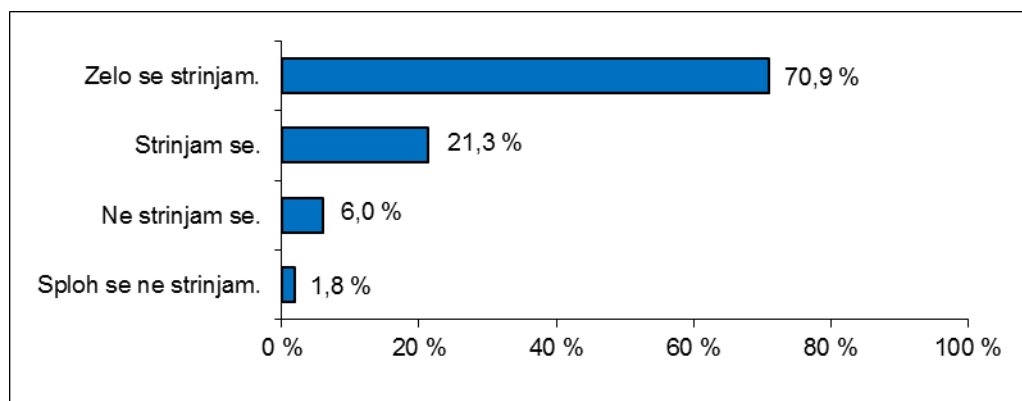
2.9 Izobraževanja o analizah dosežkov in o vrednotenju NPZ, ki jih pripravlja Ric, so za učitelje koristna.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 80,5 % (leta 2015: 78,2 %; leta 2014: 79,2 %).

2.10 Dosežek učenca pri NPZ bi moral imeti večjo veljavo.

Število vseh odgovorov: 436.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 92,2 % (leta 2015: 90,6 %; leta 2014: 91,5 %).

Večina ravnateljev upošteva dosežke NPZ pri načrtovanju prihodnjega dela (90,1 %; odgovora *Zelo se strinjam. / Strinjam se.*). Nekoliko manjšemu številu ravnateljev se zdi NPZ smiseln in koristen, ker daje učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca (87,4 %), hkrati pa menijo, da bi moral imeti dosežek učenca pri NPZ večjo veljavo (92,2 %). Nekoliko več kakor 80 % jih meni, da so izobraževanja o analizah dosežkov in o vrednotenju NPZ, ki jih pripravlja Ric, za učitelje koristna (80,5 %), okoli tri četrt pa, da daje NPZ učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela (76,8 %) in da NPZ vpliva na izboljšavo dela na šoli (76,1 %). Manj kakor 70 % se jih strinja s trditvami, da NPZ odkriva šibka oziroma močna področja v znanju učencev, ki je predpisano z učnimi načrti (69,7 %; 66,5 %), ter da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja (64,7 %). Najmanj pozitivno mnenje imajo ravnatelji o tem, da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti ocenjevanja pri pouku (54,8 %).

3 Izvedba NPZ

3.1 Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta

V šolskem letu 2015/2016 je NPZ iz tretjega predmeta v 9. razredu izvedlo 456 šol. Od teh jih je na vprašanje o prostovoljni izvedbi NPZ iz tretjega predmeta odgovorilo 417 oziroma 91,4 %².

Iz **preglednice 3.1** je razvidno, da 318 šol (76,3 % od 417) ni prostovoljno izvedlo NPZ iz nobenega tretjega predmeta, NPZ iz enega tretjega predmeta je prostovoljno izvedlo 51 šol (12,2 %), iz dveh tretjih predmetov 27 šol (6,5 %), iz treh tretjih predmetov 20 šol (4,8 %) in iz štirih tretjih predmetov 1 šola (0,2 %). Skupno število vseh prostovoljnih izvedb NPZ iz tretjega predmeta je bilo 169; od tega 50 iz fizike, 44 iz zgodovine, 43 iz angleščine, 22 iz likovne umetnosti in 12 iz nemščine.

Preglednica 3.1: Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta

Število tretjih predmetov	Število šol (2016)	Delež šol (2016)	Delež šol (2015)	Delež šol (2014)	Delež šol (2013)	Delež šol (2012)
0	318	76,3 %	74,3 %	75,4 %	78,9 %	72,6 %
1	51	12,2 %	14,0 %	10,9 %	9,2 %	12,1 %
2	27	6,5 %	5,6 %	8,5 %	6,2 %	8,8 %
3	20	4,8 %	5,1 %	5,2 %	5,0 %	6,5 %
4	1	0,2 %	0,9 %	0,0 %	0,7 %	6,5 %
Skupaj	417	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

² Število ne vključuje šol s programom NIS, ker se je v teh šolah izvajal NPZ iz tretjega predmeta po predmetniku za nižji izobrazbeni standard.

3.2 Težave pri izvedbi NPZ

V sklopu vprašanj o izvedbi NPZ smo želeli izvedeti, s katerimi težavami se srečujejo organizacije pri izvajanju NPZ. Ravnatelji so v **preglednici 3.2** z vnaprej ponujenimi možnimi odgovori označili vrste težav, ob njih pa so lahko zapisali tudi razloge zanje in predloge za njihovo odpravo.

Preglednica 3.2: Težave pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2015/2016

Težave pri izvedbi NPZ	Število	Delež
Dostava/pobiranje gradiva oz. Pošta Slovenije	5	1,1 %
Način pakiranja preizkusov	4	0,9 %
Čas izvedbe NPZ	10	2,3 %
Organizacija prostorov za izvedbo NPZ	13	3,0 %
Nadzorni učitelji	14	3,2 %
Organizacija pouka med izvedbo NPZ	13	3,0 %
Motivacija učencev za NPZ	104	23,9 %
Motivacija učiteljev za NPZ	22	5,0 %
Vrednotenje NPZ	35	8,0 %
Drugo	7	1,6 %

Razlogi za težave pri izvedbi NPZ in predlogi za njihovo odpravo so prikazani v nadaljevanju.

Ravnatelji so največ težav pri izvedbi NPZ zaznali zaradi slabše motivacije učencev za NPZ (leta 2016: 23,9 %; leta 2015: 25,2 %; leta 2014: 24,7 %). Razloge zanjo pripisujejo temu, da učenci v NPZ ne vidijo smisla, ne jemljejo ga resno, ker ne prepoznajo njegovega pomena – dosežki se ne upoštevajo nikjer in zato nimajo nobenega vpliva, povratna informacija pa jim ne pomeni ničesar. Za povečanje motivacije učencev predlagajo, da naj NPZ pridobi na veljavi. Tako kot v preteklih letih jih največ predlaga, naj se dosežki upoštevajo pri šolski oceni ali pri vpisu na srednje šole oziroma pri obeh. Ravnatelji bi NPZ v šolsko oceno vključili kot eno od šolskih (pisnih) ocen pri predmetu ali kot zaključno oceno pri predmetu.

Slabšo motivacijo učiteljev za NPZ, ki jo v letošnjem letu izpostavlja manj ravnateljev kot v preteklih letih (leta 2016: 5,0 %; leta 2015: 9,6 %; leta 2014: 10,3 %), najpogosteje povezujejo z nemotiviranostjo učencev za NPZ, apatijo zaradi slabih dosežkov učencev, ki jih poučujejo ter prepričanju, da NPZ služi kot zunanji nadzor za njihovo delo. Za izboljšanje predlagajo, naj dosežki na NPZ v bodoče pridobijo na pomenu oziroma posamezni ravnatelji predlagajo, naj bo po šolah poleg dosežka zapisan tudi delež udeleženih na NPZ, ter prosijo za zunanjo podporo pri korektni interpretaciji predvsem slabših rezultatov.

Pogosteje opažene težave se bile tudi zaradi vrednotenja NPZ (leta 2016: 8,0 %; leta 2015: 8,5 %). Več ravnateljev je izpostavilo tehnične težave pri vrednotenju preizkusov znanja: dolgotrajno in težavno nalaganje preizkusov znanja, težave pri vnašanju popravkov v že ovrednotene preizkuse, ocenjevalci so ovrednotili preizkuse, vendar se to v programu ni pokazalo. Pogosteje omenjajo tudi vsebinske težave pri vrednotenju, kot npr. prepozna moderirana navodila za vrednotenje, spreminjanje moderiranih navodil za vrednotenje med

samim vrednotenjem, napake v preizkusih znanja, nejasna navodila za vrednotenje, kar posledično vodi do razhajanj pri točkovanju pravih oziroma nepravilnih odgovorov, površno in slabo vrednotenje, dolgotrajno vrednotenje pri slovenščini in angleščini, zapleten način točkovanja pri matematiki, neuskkljenost nalog z učnim načrtom pri matematiki v 6. razredu – predlogi so, naj bodo preizkusi usklajeni z učnimi načrti, naloge naj se pred preverjanjem temeljito pregledajo in rešijo (en predlog je tudi pretestiranje), navodila za vrednotenje naj bodo bolj domišljena in natančnejša, točkovanje fleksibilnejše, učitelji naj bodo pri vrednotenju bolj avtonomni, popravki moderiranih navodil naj se pošiljajo ocenjevalcem najkasneje tri dni pred zaključkom vrednotenja. Nekateri omenjajo tudi obremenjenost in dodatno delo učiteljev, soočajo pa se tudi z nemotiviranostjo učiteljev (predvsem razrednega pouka) za vrednotenje in z računalniško manj pismenimi učitelji – predlagajo manjše število preizkusov na posameznega učitelja, boljše usklajenost urnika obveznosti učiteljev, obvezno vrednotenje za vse učitelje, plačilo za vse preizkuse (tudi kontrolne), delo naj opravijo tisti, ki to želijo in naj bo njihovo delo plačano oziroma naj se uvede prostovoljno vrednotenje. Posamične težave so bile: učiteljico, ki poučuje na dveh šolah, sta prijavi obe (v bodoče naj velja, da jo prijavi samo ena), zaradi bolezni učitelji niso vrednotili, nekatere šole niso prijavi svojih učiteljev k vrednotenju (predpiše naj se minimalno število učiteljev, ki naj jih šola prijavi k vrednotenju glede na število učencev).

Organizacija pouka med izvedbo NPZ je bila v nekaterih primerih motena (leta 2016: 3,0 %; leta 2015: 4,7 %; leta 2014: 5,5 %) zaradi pomanjkanja prostorov in učiteljev (veliko jih je bilo v nadzoru) ter večjega števila učencev s posebnimi potrebami. En ravnatelj je zapisal, da težavo rešujejo z organizacijo dejavnosti izven šole.

Organizacija prostorov za izvedbo NPZ je bila največkrat motena (leta 2016: 3,0 %; leta 2015: 3,3 %; leta 2014: 5,3 %) zaradi pomanjkanja prostorov, predvsem zaradi velikega števila učencev s posebnimi potrebami, ki so bili razporejeni v veliko število skupin, kar je bil tudi glavni razlog za premajhno število nadzornih učiteljev (leta 2016: 3,2 %; leta 2015: 2,4 %; leta 2014: 3,2 %). En ravnatelj je izpostavil tudi težavo pri vpogledih, ko učitelj poučuje na več lokacijah (predlaga naj se vpogledi pričnejo ob 7.30), drug pa težavo z uskladitvijo sestanka pred izvedbo NPZ zaradi večjega števila podružničnih šol (predlaga dodatne pomočnike za izvedbo NPZ). Dva ravnatelja se sprašujeta, ali se izvedba NPZ ne prilagaja preveč učencem s posebnimi potrebami (eden se sprašuje o smiselnosti motivatorja, bralca). Za odpravo težav en ravnatelj predlaga, naj se omogoči fleksibilnejše združevanje učencev s podobnimi posebnimi potrebami v skupine, drugi, da naj bo za te učence manj individualnega reševanja preizkusov, tretji pa, naj se v večjih oddelkih združi 28 učencev iz 6. in 9. razreda.

Nekaj težav je bilo tudi s Pošto Slovenije (leta 2016: 1,1 %; leta 2015: 0,7 %; leta 2014: 1,8 %), ki je ali dostavila premalo poštnih vreč, pozabila prevzeti gradivo ali pa je pobirala gradivo izven dogovorjenih rokov. En ravnatelj je napisal, da so stroški s pošto preveliki in da naj izvedba poteka podobno kot tekmovanja.

Težavi pri načinu pakiranja preizkusov (leta 2016: 0,9 %; leta 2015: 0,4 %; leta 2014: 1,4 %) sta bili manjkajoči preizkusi v paketih in premajhno število vrečk za vračanje gradiva. Čas izvedbe NPZ je, sodeč po odgovorih ravnateljev, za večino šol ustrezen (leta 2016:

2,3 %; leta 2015: 1,3 %; leta 2014: 1,4 %). Trije ravnatelji se ne strinjajo z izvajanjem NPZ takoj po počitnicah – eden predlaga, naj se izvedba premakne v marec, drug pa za en teden dni naprej. Posamično izpostavljene težave so bile: premalo časa za pisanje matematike (predlog je manj nalog ali več časa za pisanje), neustrezen datum 6. 5., ker je bil takrat pohod ob žici, neustrezen čas pisanja, ker se ta ne ujema z urnikom, in preverjanje v 9. razredu naj se premakne v 8. razred.

3.3 Specifične težave pri izvedbi NPZ

Specifične težave pri izvedbi NPZ se v vprašalniku navezujejo na izvedbo NPZ za učence s posebnimi potrebami (UPP), učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) in odrasle (**preglednica 3.3**).

Preglednica 3.3: Specifične težave pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2015/2016

Specifične težave pri izvedbi NPZ	Število	Delež
Učenci s posebnimi potrebami (UPP)	29	6,7 %
Učenci v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS)	4	0,9 %
Odrasli	1	0,2 %

Največ specifičnih težav pri izvedbi NPZ je bilo povezanih z učenci UPP (leta 2016: 6,7 %; leta 2015: 6,7 %; leta 2014: 7,1 %), najpogostejši razlogi za težave pa so bili: veliko učencev s posebnimi potrebami v veliko skupinah, kar pomeni pomanjkanje prostorov in nadzornih učiteljev – ravnatelji predlagajo, naj bo omogočeno fleksibilnejše združevanje učencev v skupine (npr. združevanje učencev z enakim podaljšanim časom pisanja v eno skupino z enim strokovnim sodelavcem) oziroma naj bodo preizkusi prilagojeni tudi vsebinsko (v tem primeru bi manj učencev potrebovalo pomočnika), preizkusi naj bodo manj obsežni, učenci pa naj preizkuse rešujejo v skupini, in ne individualno. Več ravnateljev tudi opozarja na težave pri izvajanju NPZ z bralcem oziroma z drugimi spodbujevalci. Nekateri se ne strinjajo s tem, da se učencu berejo samo navodila. Predlagajo, naj bodo bralci učencem tudi v pomoč pri branju in naj se dosledneje upošteva zapisano v odločbah, drugi pa predlagajo ravno nasprotno, in sicer, naj bodo kriteriji pri izvedbi NPZ ostrejši, učenci pri reševanju pa samostojnejši oziroma naj se oblikuje enovito rešitev za reševanje tovrstnih težav. Opozarjajo tudi na to, da se prilagoditve ne ujemajo z odločbami in naj se upoštevajo tudi prilagoditve institucij, ki niso vezane na odločbo ZRSŠ, oziroma naj se prilagoditve in nabor motenj poenotijo. Posamezne težave so bile: pri reševanju nalog z računalnikom (omogoči naj se neposredno reševanje nalog v formatu pdf in možnost, da spremljevalec izpolni izbirni tip naloge po navodilu učenca), en ravnatelj pa opozarja tudi na zapletenost prijavljanja.

Težave pri izvedbi za učence NIS so izpostavili štirje ravnatelji. En je zapisal, da se je učenka k NPZ prijavila, naknadno pa odstopila od prijave (predlaga naj bo NPZ obvezen s posledico – oceno, rezultat naj bo pogoj za zaključek razreda – ali pa naj se ukine). Drugi ugotavlja, da se k izvajanju pristopa permisivno in da naj se kriteriji zaostrijo. Tretji opaža nesamostojnost učencev, četrti pa opozarja na domače socialno in kulturno okolje učencev.

Težava z odraslimi udeleženci je bila neudeležba zaradi nestrinjanja delodajalcev z odsotnostjo z dela. Predlog je, naj bo izvedba za odrasle v popoldanskem času.

4 E-vrednotenje preizkusov znanja

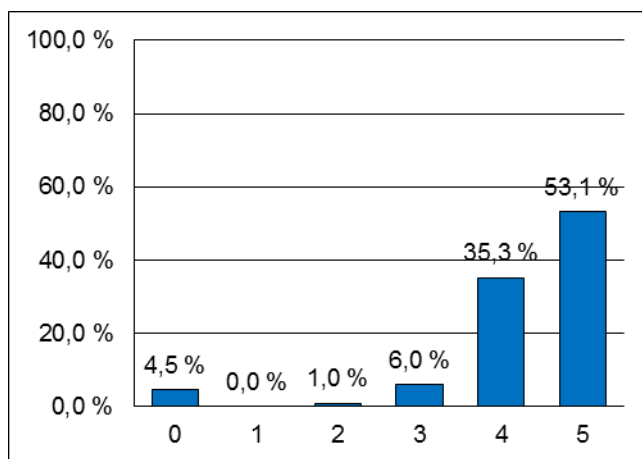
Analizirali smo odgovore tistih šol, na katerih se je v šolskem letu 2015/2016 izvajalo e-vrednotenje v 6. in/ali 9. razredu in so odgovorile na vprašanja o e-vrednotenju (397 šol oziroma 86,7 % od 458 šol z e-vrednotenjem).

Informiranje in usposobljenost za e-vrednotenje

Informiranje in usposobljenost za e-vrednotenje so ravnatelji vrednotili z ocenami od 1 (nezadostno) do 5 (odlično) oziroma so izbrali 0, kadar ju niso mogli oceniti (vprašanja od 4.1.1 do 4.1.3). Porazdelitve ocen v odstotnih točkah prikazujejo preglednice in grafi, izračunana pa je tudi povprečna ocena.

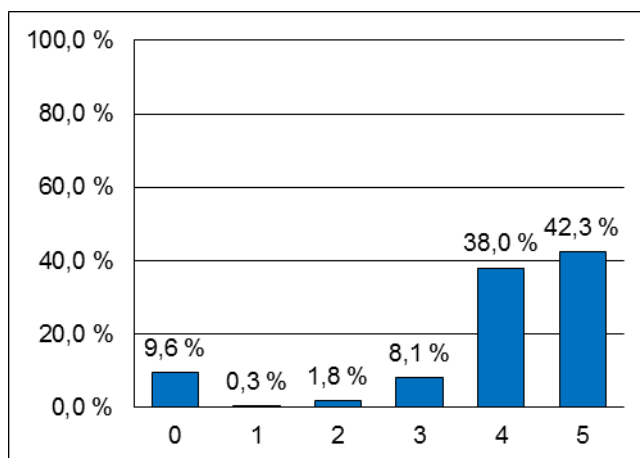
Preglednica 4.1.1 in slika 4.1.1: Informacije, ki ste jih o e-vrednotenju prejeli z Rica

Ocena	4.1.1 (število)	4.1.1 (delež)
0	18	4,5 %
1	0	0,0 %
2	4	1,0 %
3	24	6,0 %
4	140	35,3 %
5	211	53,1 %
Število	397	100,0 %
Povp. ocena	4,5	

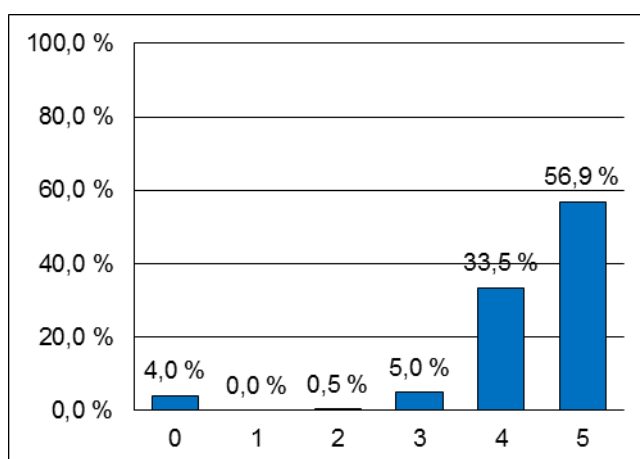
Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.2: Gradivo o kakovosti e-vrednotenja učiteljev

Ocena	4.1.2 (število)	4.1.2 (delež)
0	38	9,6 %
1	1	0,3 %
2	7	1,8 %
3	32	8,1 %
4	151	38,0 %
5	168	42,3 %
Število	397	100,0 %
Povp. ocena	4,3	

Preglednica 4.1.3 in slika 4.1.3: Gradivo, objavljeno na eRicu

Ocena	4.1.3 (število)	4.1.3 (delež)
0	16	4,0 %
1	0	0,0 %
2	2	0,5 %
3	20	5,0 %
4	133	33,5 %
5	226	56,9 %
Število	397	100,0 %
Povp. ocena	4,5	

Ravnatelji so lahko zapisali tudi svoje mnenje, težave ali pozitivne izkušnje v zvezi z informiranjem in usposobljenostjo za e-vrednotenje (49 ravnateljev). Zaradi raznolikosti odgovorov so vsi objavljeni v celoti (**preglednica 4.2**).

Preglednica 4.2: DODATNI KOMENTAR – druga mnenja, težave ali pozitivne izkušnje v zvezi z informiranjem in usposobljenostjo za e-vrednotenje

4.2 DODATNI KOMENTAR (49 odgovorov)	
Čeprav je bilo navodilo za vrednotenje za vse enako, niso vsi vrednotili enako.	
Do e-vrednotenja imam profesionalni odnos – uradno ga podpiram, osebno pa menim, da je preveč togo, zlasti pri slovenščini.	
Dobro organizirano delo.	
Dodeljujem najvišje ocene, ker učitelji niso poročali o posebnih težavah – so pa nekateri (ker jih moramo prijaviti) z vrednotenjem zelo obremenjeni, slabše motivirani, verjetnost napak je večja.	
E-vrednotenje ni težava, težava so navodila za vrednotenje.	
Gradivo je preobsežno. Pričakujemo zelo skrčena, jasna navodila, saj se v tako obsežnih navodilih izgubi bistvo.	

4.2 DODATNI KOMENTAR (49 odgovorov)
Gradivo o kakovosti e-vrednotenja učiteljev še nisem prejela oz. nisem bila obveščena.
Informiranje je odlično.
Informiranje s strani eRica je bilo pravočasno.
Informiranost je odlična.
Ker delo dobro poznamo, težav nismo imeli.
Ko učitelji ugovarjajo na število točk, je prostora premalo, da bi vse zapisali. Prav tako bi morala biti točna povratna informacija, katere točke so upoštevali in katerih ne.
Moti me sprenevedanje, da je vse v redu s spletnim dostopom, pa čeprav smo tako kot v lanskem letu ugotovili, da so težave z brskalniki.
Ne sme se zgoditi, da so na preizkusih naloge, katerih vsebine niso zajete v učnih načrtih.
Nekaj mesecev je trajalo, da ste upoštevali informacijo, da naš učitelj ne ocenjuje, ker je PGO.
Ni bilo težav. (6-krat)
Nimam komentarja.
Odlično, mislim, da ravno prav.
Odlično, sprotno, korektno, ob težavah nudena takojšnja pomoč.
Potreba po dodatnem terminu za usposabljanje učiteljev 4. in 5. razreda, ki vrednotijo v 6. razredu.
Predlagala bi, da bi bil ob izpisu rezultatov NPZ še izpis povprečja za našo šole, in ne samo za Slovenijo.
Predlagamo, da bi analizo določenih nalog, problematiko vrednotenja, branje moderiranih navodil za vrednotenje ... analizirali tudi na študijskih skupinah (vloga ZRSŠ).
Prevelika teža, pomembnost, a upoštevano nikjer. Stroga izvedba: namenjena čemu?
Pri nas se je likovnica prvič srečala s tem, je manj IKT-pismena, je človek umetnosti ... Brez zveze siliti takšne ljudi v to delo, ker naredijo več škode kot koristi.
Pri slovenščini je bilo pri šestošolcih in devetošolcih veliko napak zaradi e-vrednotenja učiteljev. Podali smo veliko poizvedb (še nikoli doslej toliko). Učiteljem, ki ne opravijo svojega dela kvalitetno, se ne bi smelo izplačati e-vrednotenja v celoti, niti izdati potrdila. Dobro je, da so o tem obveščeni ravnatelji.
Pri slovenščini smo dali 19 ugovorov in 12 je bilo priznanih. Določenim učencem se je priznalo tudi po 5 točk, kar je 10 % vrednosti preizkusa. To se ne bi smelo zgoditi. Naši učitelji so vse preizkuse zaradi tega pregledali še enkrat, kar pa mislim, da ni smiselno – dvojno delo.
Prihrani veliko časa učiteljem in ravnateljem.
Ravnatelj bi moral dobiti PI o tem, kako so njegovi strokovni delavci kakovostno opravili svoje delo, za katero so dodatno plačani.
Sem zadovoljna.
Sistem je ustrezno utečen in funkcionira.
Sistem je utečen. Učitelje popraviljalce ste prehitro izbrisali.
Skrbno pripravljeno gradivo.
To, kar se je dogajalo z vrednotenjem likovne umetnosti, se ne bi smelo zgoditi.
Učitelj, ki vrednoti, naj dan pred vrednotenjem dobi opomnik na e-naslov.
Učiteljem je veliko pomenila pozitivna povratna spodbuda, da so primerno in ustrezno vrednotili. Torej ni prišlo sporočilo samo za pomanjkljivo ali neustrezno vrednotenje.
Učitelji letos niso vrednotili zaradi nedoločenih pravil pri izplačilu.

4.2 DODATNI KOMENTAR (49 odgovorov)
Učitelji so me opozorili, da so posamezni ocenjevalci pri vrednotenju znak postavili točno na odgovor, kar je onemogočilo pregled pravilnosti odgovora učencu.
Učitelji so mnenja, da je dovolj en poskusni test.
Učitelji so že utečeni.
Učiteljice niso imele težav.
Učitelji, ki vrednotijo, se v zvezi z informiranjem (koledar, naloge NPZ, moderirane različice vrednotenja) zelo zanašajo na ravnatelja oz. namestnika za izvedbo NPZ, čeprav imajo učitelji te iste informacije dostopne na svoji strani. Menim, da so opomniki z datumi, tiskanje nalog in moderiranih navodil s strani ravnatelja oz. namestnika odveč, kajti oboje, informiranje in usposobljenost, je odgovornost učitelja, ki NPZ vrednoti.
V redu.
Vse je bilo zelo dobro organizirano s strani Rica.
Vse je utečeno.

E-vrednotenje s programom RM Assessor

Ravnatelje smo spraševali po mnenju o e-vrednotenju (**preglednica 4.3**). V večini ga podpirajo (96,7 %).

Preglednica 4.3: Kakšno je vaše mnenje o e-vrednotenju?

Mnenje o e-vrednotenju	Število	Delež
E-vrednotenje podpiram.	384	96,7 %
E-vrednotenja ne podpiram.	13	3,3 %
Skupaj	397	100,0 %

Zanimalo nas je tudi, za kakšno organizacijo e-vrednotenja so se odločili na šolah (**preglednica 4.4**).

Preglednica 4.4: Za kakšno organizacijo e-vrednotenja preizkusov ste se odločili na šoli?

Organizacija e-vrednotenja preizkusov na šoli	Število	Delež
Učitelji istega predmeta so z vrednotenjem pričeli skupaj v šoli, nato so vrednotili samostojno v šoli.	89	22,4 %
Učitelji istega predmeta so z vrednotenjem pričeli skupaj v šoli, nato so vrednotili samostojno doma.	158	39,8 %
Učitelji istega predmeta so vse preizkuse ovrednotili skupaj v šoli.	12	3,0 %
Učitelji istega predmeta so vse preizkuse ovrednotili samostojno v šoli.	46	11,6 %
Učitelji istega predmeta so vse preizkuse ovrednotili samostojno doma.	65	16,4 %
Drugo.	27	6,8 %
Skupaj	397	100,0 %

Tisti, ki so izbrali *Drugo* (27 ravnateljcev), so najpogosteje zapisali, da so učitelji vrednotili samostojno v šoli in samostojno doma oziroma so uporabljali kombinacijo zgoraj naštetih

možnosti. Pogost odgovor je bil tudi, da so se o načinu vrednotenja odločali samostojno. Drugi so zapisali, da imajo na šoli samo enega učitelja za posamezni predmet in vsak je uporabil svoj način. Dva ravnatelja sta zapisala, da učitelji njunih šol niso vrednotili. Ravnatelje šol, na katerih je večina učiteljev izvajala e-vrednotenje doma, smo spraševali po razlogih za tak način vrednotenja (**preglednica 4.5**).

Preglednica 4.5: Izvedba e-vrednotenja doma

Kraj za e-vrednotenje	Število	Delež
Učitelji so vrednotili doma, čeprav so imeli možnost vrednotenja v šoli.	197	96,1 %
Učitelji so vrednotili doma, ker niso imeli možnosti vrednotenja v šoli.	3	1,5 %
Drugo.	5	2,4 %
Skupaj	205	100,0 %

Tisti, ki so izbrali *Drugo* (5 ravnateljev), so zapisali, da so si učitelji vrednotili doma, ker si tako lažje organizirajo delo po svoje (2 ravnatelja), ker imajo doma več miru (2 ravnatelja), en pa je zapisal, da so nekaj preizkusov vrednotili v šoli, nekaj pa doma.

Strinjanje z vpogledom v delo učiteljev med e-vrednotenjem prikazuje **preglednica 4.6**.

Preglednica 4.6: Ali vas moti, da imajo pooblaščen sodelavci Rica med e-vrednotenjem vpogled v delo učiteljev?

Nestrinjanje z vpogledom v delo učiteljev med e-vrednotenjem	Število	Delež
Da.	13	3,3 %
Ne.	384	96,7 %
Skupaj	397	100,0 %

Tiste, ki so odgovorili z *Da*, moti vpogled v delo učiteljev med e-vrednotenjem, ker menijo, da to kaže na nadzor in nezaupanje v delo učiteljev ter dvom v njihovo sposobnost, strokovnost in avtonomijo.

Zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem

Razumljivost postopkov za zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem prikazuje **preglednica 4.7**.

Preglednica 4.7: Kako razumljivi se vam zdijo postopki za zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem (vaja, standardizacija, kontrolno vrednotenje)?

Razumljivost postopkov za zagotavljanje kakovosti e-vrednotenja	Število	Delež
Popolnoma razumljivi.	327	82,4 %
Delno razumljivi.	68	17,1 %
Nerazumljivi.	2	0,5 %
Skupaj	397	100,0 %

Vpogledi in poizvedbe

Preglednica 4.8 prikazuje število in delež organizacij, ki so imele težave pri izvedbi vpogledov v preizkuse znanja.

Preglednica 4.8: Ali ste imeli težave pri izvedbi vpogledov v preizkuse znanja?

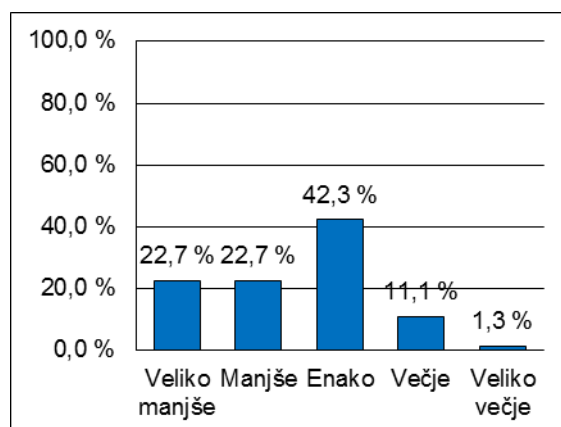
Težave pri izvedbi vpogledov	Število	Delež
Da.	17	4,3 %
Ne.	380	95,7 %
Skupaj	397	100,0 %

Večina ravnateljev je odgovorila, da niso imeli težav z izvedbo (leta 2016: 95,7 %; leta 2015: 96,0 %; leta 2014: 95,9 %), 4,3 % pa jih je odgovorilo, da so težave imeli, najpogosteje zaradi premajhnega števila računalnikov oziroma premajhnih računalniških učilnic, zaradi česar jim je primanjkovalo časa za vpogleda. Drugi razlogi so bili: počasno delovanje strežnika, težave z omrežjem, nepregledna spletna stran za poizvedbe, učenci s seboj niso prinesli šifer, obremenjenost učiteljev zaradi vprašanj staršev, ki lahko trajajo več dni, slabo skenirane nekatere naloge, zahtevna seznanitev učencev z dosežki pri fiziki, ker ob nalogah izbirnega tipa ni vpisanega popravnega znaka in zahtevno vpisovanje popravkov v program.

Ravnatelje smo tudi spraševali, kako ocenjujejo postopek vpogledov v elektronski obliki v primerjavi z izvedbo v preteklih letih (**vprašanje 4.9**). V preteklih letih so se vpogledi izvajali na šolah (ob prisotnosti staršev). Primerjave letošnjega s preteklimi leti so ravnatelji ocenjevali na petstopenjski lestvici, porazdelitve odgovorov pa v nadaljevanju prikazujejo preglednice in grafi.

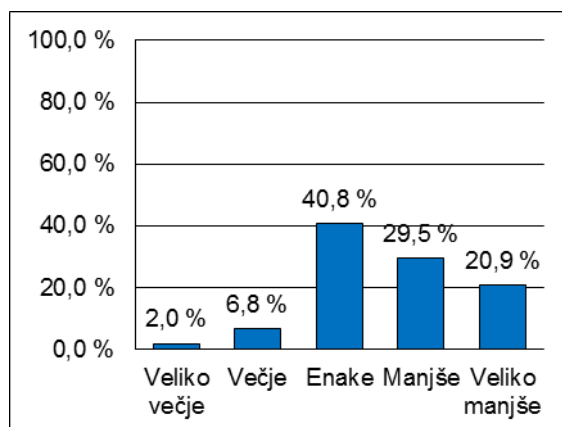
Preglednica 4.9 A in slika 4.9 A: Sodelovanje staršev v postopku vpogledov v preizkuse znanja na šoli

Ocena	4.9 A (število)	4.9 A (delež)
Veliko manjše	90	22,7 %
Manjše	90	22,7 %
Enako	168	42,3 %
Večje	44	11,1 %
Veliko večje	5	1,3 %
Skupaj	397	100,0 %

Preglednica 4.9 B in slika 4.9 B: Težave pri organizaciji vpogledov v preizkuse znanja na šoli

Ocena	4.9 B (število)	4.9 B (delež)
Veliko večje	8	2,0 %
Večje	27	6,8 %
Enake	162	40,8 %
Manjše	117	29,5 %
Veliko manjše	83	20,9 %
Skupaj	397	100,0 %

Zanimalo nas je tudi, ali so imele šole dovolj časa za izvedbo vpogledov in posredovanje podatkov za poizvedbe (**preglednici 4.10 in 4.11**).

Preglednica 4.10: Ali ste imeli dovolj časa za izvedbo vpogledov?

Čas za izvedbo vpogledov	Število	Delež
Da.	387	97,5 %
Ne.	10	2,5 %
Skupaj	397	100,0 %

Preglednica 4.11: Ali ste imeli dovolj časa za posredovanje podatkov za poizvedbe?

Čas za posredovanje podatkov za poizvedbe	Število	Delež
Da.	392	98,7 %
Ne.	5	1,3 %
Skupaj	397	100,0 %

Najpogostejši razlogi za pomanjkanje časa za izvedbo vpogledov in posredovanje podatkov za poizvedbe so bili: premalo računalnikov in računalniških učilnic, v tem času so na šolah potekale tudi druge šolske dejavnosti in pri vpogledih učenci na urniku niso imeli predmeta NPZ.

Prednosti in pomanjkljivosti e-vrednotenja

Preglednica 4.12: Katere so po vašem mnenju največje prednosti e-vrednotenja?

Največje prednosti e-vrednotenja	Število	Delež
Nemotena izvedba pouka na šolah.	307	77,3 %
Večja fleksibilnost pri razporejanju časa in izbiri kraja vrednotenja.	313	78,8 %
Elektronski dostop do preizkusov za učitelje, učence in starše.	283	71,3 %
Večji nadzor nad vrednotenjem.	109	27,5 %
Večja kakovost vrednotenja.	95	23,9 %
Boljša izvedba postopka vpogledov.	141	35,5 %
Boljša izvedba postopka poizvedb.	153	38,5 %
Večja varnost.	47	11,8 %
Sodelovanje večjega števila učiteljev, kar pomeni zmanjšanje obsega dela.	153	38,5 %
Drugo.	1	0,3 %

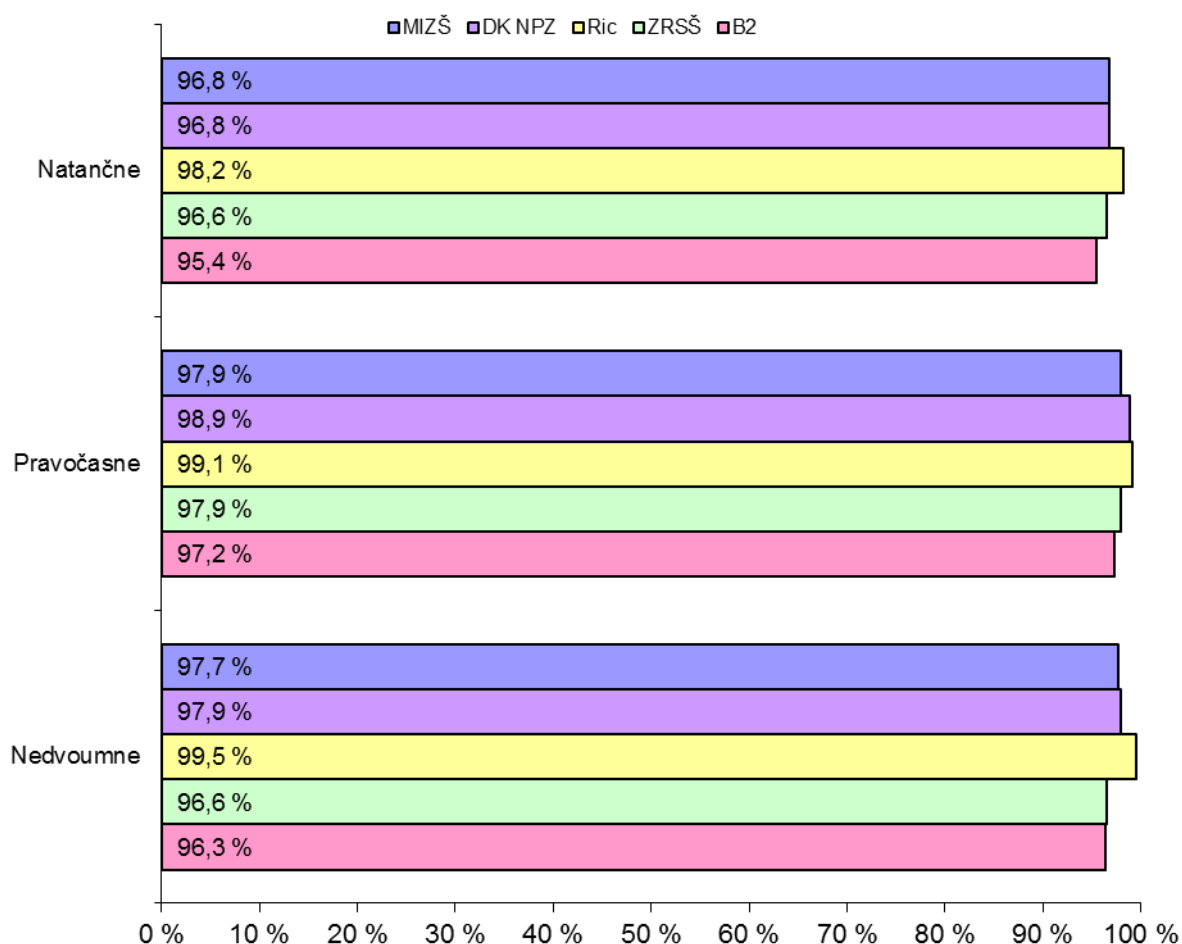
Ravnatelj, ki je označil *Drugo*, je zapisal, da je varnost večja le, v kolikor je zares varen tudi program.

Druga vprašanja, pripombe ali predloge v zvezi z e-vrednotenjem (**vprišanje 4.13**) je napisalo 20 ravnateljev. Komentarji so bili: težave se pojavljajo zaradi počasnega delovanja programa ali brskalnikov (počasno nalaganje testov), izvedba NPZ je logistično in časovno zapletena – učenci bi morali opravljati NPZ mesec prej, na nekaterih šolah k e-vrednotenju ne prijavljajo vseh učiteljev, vsebinske napake v nalogah (npr. matematika), napake ocenjevalcev pri vrednotenju – nekaterim učencem z enakim odgovorom se je ta priznal kot pravilen, drugim pa ne, nejasna navodila za vrednotenje (npr. slovenščina v 9. razredu), za plačilo se je upoštevalo manj preizkusov, kot jih je dejansko bilo ovrednotenih, učenci so izgubljali šifre, zato so imele šole težave z vpogledi. Dva ravnatelja sta izrazila pohvalo, da preizkuse vrednotijo tudi učitelji od 1. do 5. razreda. Nekaj je bilo tudi predlogov: vpogledi za starše na šoli niso potrebni, saj lahko preizkuse pogledajo prek spleta, prvi dan vpogleda v dosežke naj bo ob 7.30 uri, vpogled za učence in starše prek spleta naj bo en dan prej, da bodo učenci naslednji dan v šoli lahko sledili učiteljevi razlagi in lažje postavljali vprašanja, število nalog v preizkusih naj se zmanjša, sistem naj se približa šolskemu ocenjevanju, aktivno in enotno za celo državo naj se poveča motivacija za NPZ, sicer dosežki niso veljavni in objektivni.

5 Ocena posredovanih informacij

Informacije (natančnost, pravočasnost, nedvoumnost), kakor jih posredujejo organi in institucije, ki izvajajo NPZ, je ocenilo 436 od 481 šol oziroma 90,6 %. **Slika 5.1** prikazuje delež pozitivnih odgovorov (*Da*) za informacije, posredovane prek MIZŠ, Državne komisije za vodenje NPZ (DK NPZ), Rica, ZRSŠ in podjetja B2.

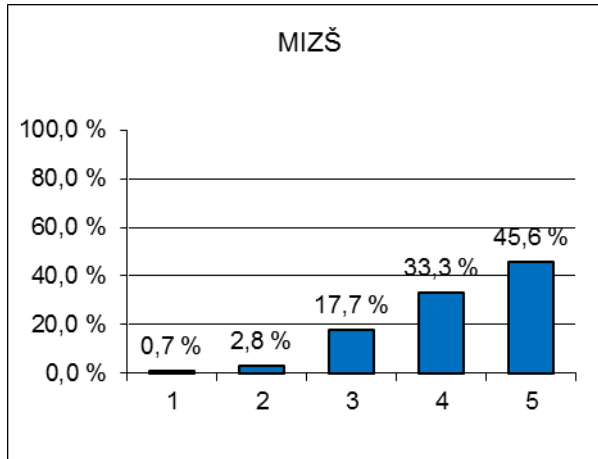
Slika 5.1: Ocena posredovanih informacij (odgovor *Da* v %)

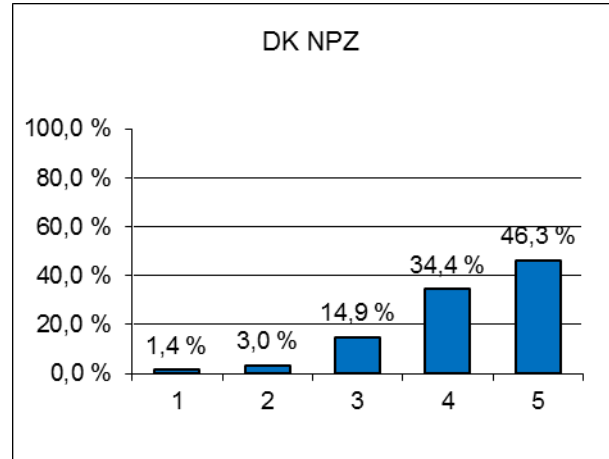
Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, posredovanih prek MIZŠ, DK NPZ, Rica, ZRSŠ in podjetja B2, saj deleži pozitivnih ocen (*Da*) v vseh odgovorih presegajo 95 % (leta 2015: 88 %).

6 Ocena sodelovanja

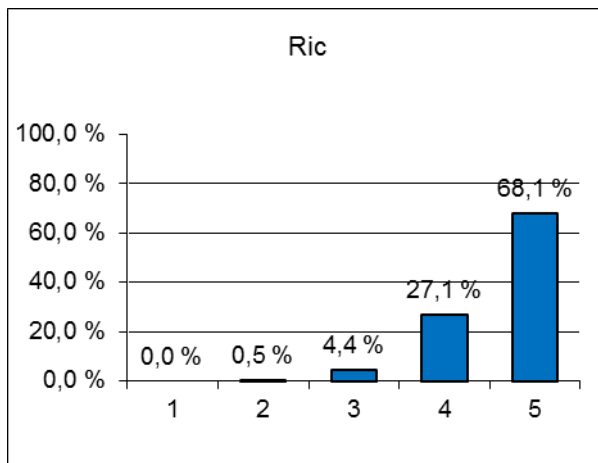
Grafi prikazujejo porazdelitve ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah, ki so jih ravnatelji osnovnih šol za sodelovanje dodelili organom in institucijam za vodenje NPZ.

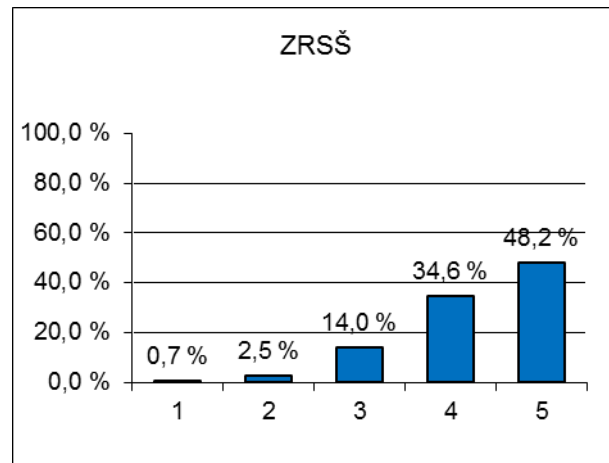
Povprečna ocena je **4,2** (leta 2015: 4,1).

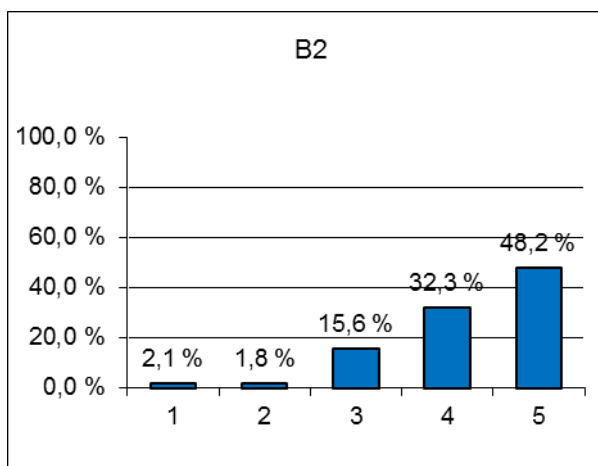
Povprečna ocena je **4,2** (leta 2015: 4,2).

Povprečna ocena je **4,6** (leta 2015: 4,6).

Povprečna ocena je **4,3** (leta 2015: 4,2).

Povprečna ocena je **4,2** (leta 2015: 4,1).

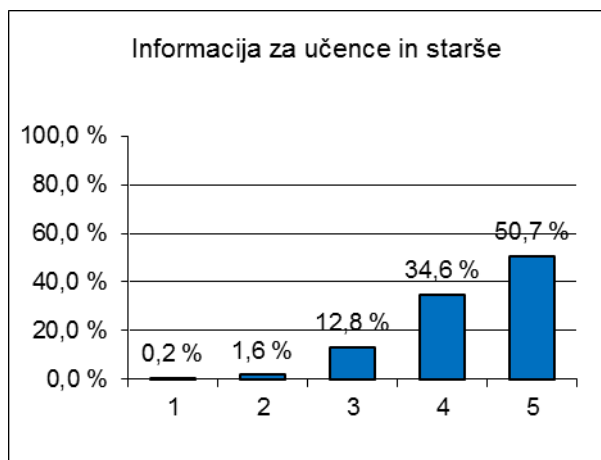
Ravnatelji sodelovanje z organi in institucijami za vodenje NPZ ocenjujejo z visokimi ocenami, saj je najnižja povprečna ocena 4,2 (pri ocenah od 1 do 5).

Iz frekvence porazdelitve ocen v odstotnih točkah je razvidno, da največ ravnateljev ocenjuje sodelovanje z MIZŠ, DK NPZ, Ricem, ZRSŠ in podjetjem B2 z oceno 5 (MIZŠ: 45,6 %; DK NPZ: 46,3 %; Ric: 68,1 %; ZRSŠ: 48,2 %; B2: 48,1 %), ocena 4 je redkejša (MIZŠ: 33,3 %; DK NPZ: 34,4 %; Ric: 27,1 %; ZRSŠ: 34,6 %; B2: 32,3 %), nižje ocene pa so zastopane v manjšem deležu.

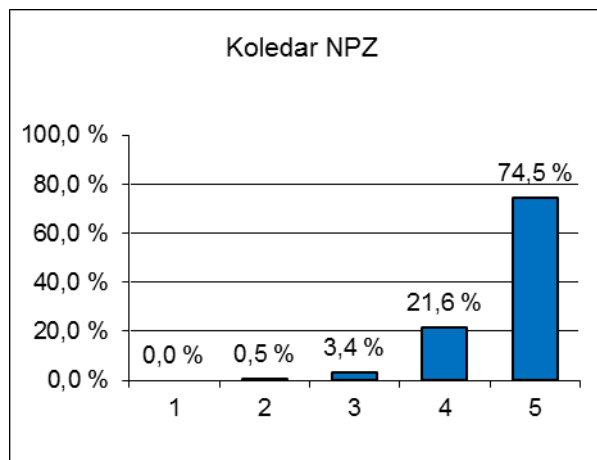
Pripombe oziroma komentarji k sodelovanju so zelo raznoliki, npr. da pripomb nimajo, da je sodelovanje potekalo dobro/odlično/korektno, da so informacije pravočasne, jasne, odzivnost hitra, da je (pre)malo sodelovanja, da sodelovanja ni bilo, da ni bilo potrebe po (neposrednem) sodelovanju ipd.

7 Ocena uporabnosti dokumentov in programov za NPZ

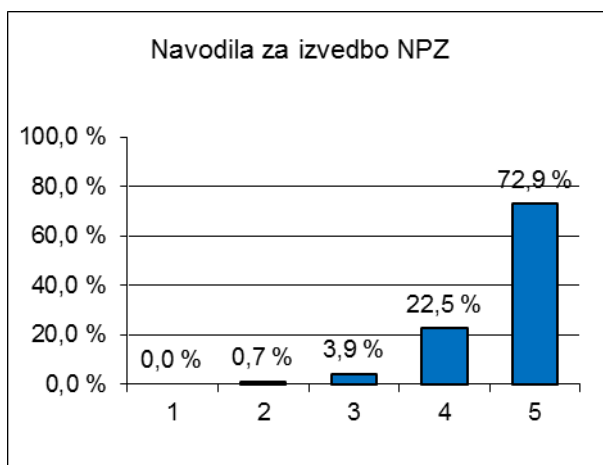
Grafi v odstotnih točkah prikazujejo porazdelitve ocen od 1 do 5, ki so jih ravnatelji dodelili uporabnosti informacij o NPZ.

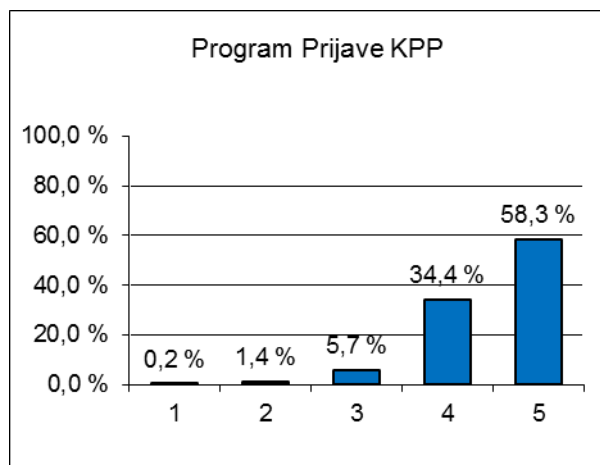
Povprečna ocena je **4,3** (leta 2015: 4,2).

Povprečna ocena je **4,7** (leta 2015: 4,6).

Povprečna ocena je **4,7** (leta 2015: 4,6).

Povprečna ocena je **4,5** (leta 2015: 4,5).

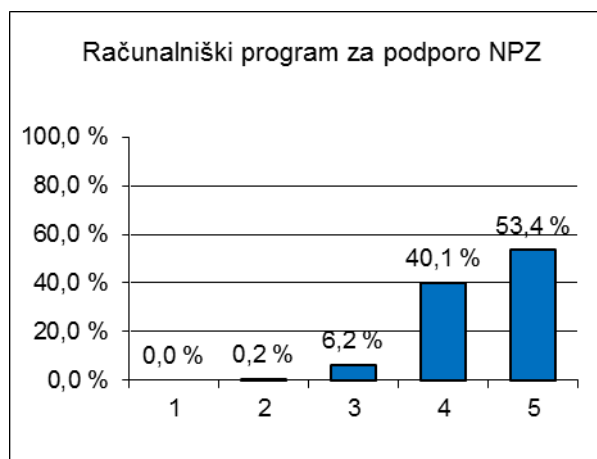
Ugotavljamo, da ravnatelji z najvišjo povprečno oceno vrednotijo uporabnost *Koledarja NPZ* (ocena: 4,7; delež komentarjev: 2,3 %) in *Navodil za izvedbo NPZ* (ocena: 4,7; delež komentarjev: 2,8 %), sledita uporabnost programa *Prijave KPP* (ocena: 4,5; delež komentarjev: 2,8 %) in uporabnost publikacije *Informacije za učence in starše* (ocena: 4,3; delež komentarjev: 2,8 %).

V nadaljevanju navajamo najpogostejše pripombe oziroma komentarje ravnateljev k uporabnosti informacij o NPZ:

- Mnenja o publikaciji *Informacije za učence in starše* (skupaj 12 od 436 oziroma 2,8 %) so, da je publikacija dobra / uporabna; učenci in starši je ne uporabljajo; morala bi biti v tiskani obliki; preobsežna za branje (predlog je, naj bo bolj v strnjeni obliki oziroma naj bo besedilo vizualno bolj razgibano); s publikacijo ni nič narobe, vendar predmeti NPZ niso prav zamišljeni.
- Najpogostejši komentarji h *Koledarju NPZ* (skupaj 10 od 436 oziroma 2,3 %) so: da je uporaben in pregleden, vendar bi lahko bil še preglednejši, če bi bil ločen po predmetih oziroma dejavnosti za 6. in 9. razred ločene v dveh stolpcih. Eden predlaga, naj se izdelata datoteka za vnos datumov v elektronske koledarje, drugi pa komentira, da je izvedba NPZ prepozna.
- Največ komentarjev k *Navodilom za izvedbo NPZ* (skupaj 12 od 436 oziroma 2,8 %) je, da so uporabna in razumljiva, vendar tudi preobsežna, zato naj se jih skrajša in poenostavi. Eden je zapisal, da se iz navodil ne da razbrati, kako poteka vpogled za učence s povečano pisavo v preizkusih, ki se ne skenirajo, drugi pa predlaga, naj bo šolam na voljo tudi verzija v datoteki doc, saj jih potrebujejo za nadaljnjo pripravo izvlečkov za učitelje. Tretji je navodila zamenjal za gradivo NPZ iz slovenščine in poudarjal, da na prvi strani navodil za slovenščino piše, da morajo biti odgovori napisani s pisanimi črkami, navodila za vrednotenje pa so drugačna – pisane in tiskane črke, kar je zavajanje učencev.
- Najpogostejša komentarja k uporabnosti programa *Prijave KPP* (skupaj 12 od 436 oziroma 2,8 %) sta si nasprotna; približno polovica jih meni, da je program uporaben, druga polovica pa, da je nepregleden, preveč zapleten in uporabniku neprijazen.

8 Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ

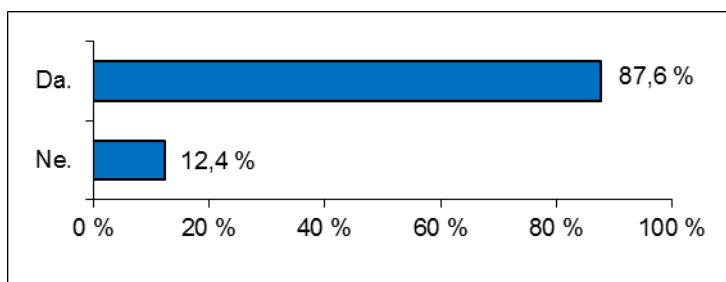
Računalniški program *Prijava na NPZ in Vpis* je za večino ravnateljev ustrezen, saj ga ocenjujejo s povprečno oceno **4,5** (leta 2015: 4,4). Najpogostejši komentarji nanj so (skupaj 9 od 436 oziroma 2,1 %), da je ustrezen, da ni primeren za prenos podatkov (izvoz ocen 9. razreda v aplikacijo *Vpis* ni mogoč), manjka seštevke ocen obveznih predmetov od 7. do 9. razreda.

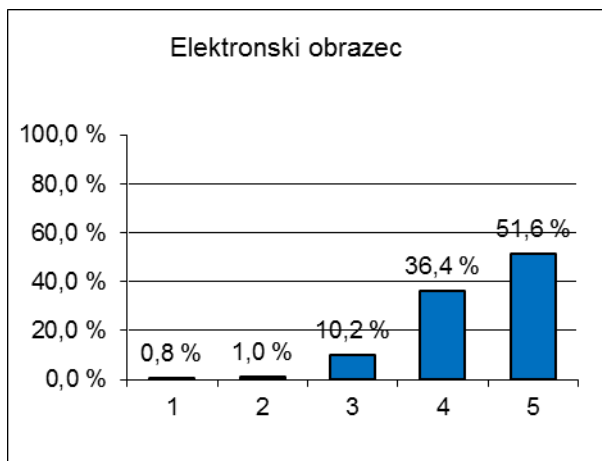
9 Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami

Prilagojeno izvajanje NPZ je v šolskem letu 2015/2016 potekalo na 382 šolah, ki so odgovarjale na anketo, oziroma 87,6 % (leta 2015: 89,8 %; leta 2014: 91,5 %; leta 2013: 82,3 %; leta 2012: 82,7 %; leta 2011: 84,3 %).

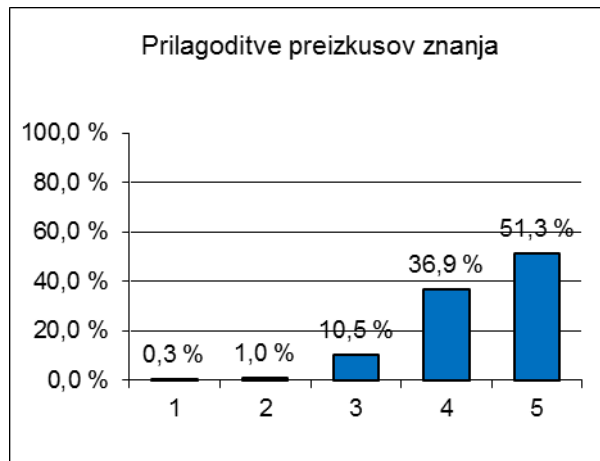
Odgovor	Število	Odstotek
Da.	382	87,6 %
Ne.	54	12,4 %
Skupaj	436	100,0 %

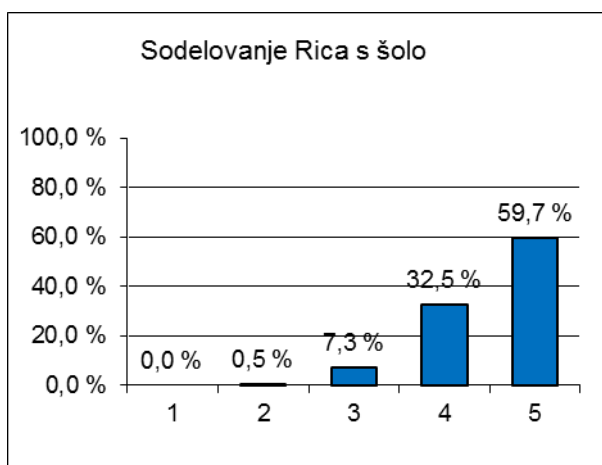
V nadaljevanju so predstavljene porazdelitve ocen za elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami, za prilagoditve preizkusov znanja ter za sodelovanje Rica in šol pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami.

Povprečna ocena je **4,4** (leta 2015: 4,3).

Povprečna ocena je **4,4** (leta 2015: 4,3).

Povprečna ocena je **4,5** (leta 2015: 4,5).

Ravnatelji pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami tako kot lani z najvišjo povprečno oceno vrednotijo sodelovanje Rica s šolo (ocena: 4,5). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo elektronskemu obrazcu za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*; ocena: 4,4) in prilagoditvam preizkusov znanja (ocena: 4,4).

V nadaljevanju navajamo najpogostejše pripombe oziroma predloge ravnateljev:

- Elektronski obrazec (pripombe: 29 od 382 oziroma 7,6 %; predlogi: 8 oziroma 2,1 %): v redu, dober, ustrezen, razumljiv, letos izboljššan, nepregleden, nejasen (npr. pri angleščini ni bilo mogoče izklopiti opcije »potrebuje koordinatno mrežo«), zapleten, ni prijazen za uporabnika (npr. odjavljanje in prijavljanje, če gre za učence 6. in 9. razreda), navodila za prijavo učencev so jasna, natančna, premalo natančna, težava je z razdrobljenostjo prilagoditev glede na značilnosti in specifikke učencev, vanj ni možno vpisati vseh prilagoditev oziroma značilnosti posameznika, obrazci Rica za prijavo prilagoditev učencev s posebnimi potrebami so neusklajeni. Predlogi so, naj se obrazec poenostavi (npr. ko uporabnik označi motnjo, naj se mu v naslednjem koraku pokažejo samo polja, ki so vezana na to motnjo), izpolnjevanje naj bo lažje, baza podatkov za učence s posebnimi potrebami naj bo ves čas enaka, v posameznem letu naj se baza samo »osvežuje«.

- Prilagoditve preizkusov znanja (pripombe: 29 od 382 oziroma 7,6 %; predlogi: 10 oziroma 2,6 %): v redu, ustrezne, usklajene/neuskklajene s primanjkljaji oziroma z odločbo učenca, pogosto nepotrebne, zapletene, preizkusi so bili vsebinsko preobsežni, naloge pa prezahtevne (učencem bi bolj koristil vsebinsko prilagojen preizkus z manj nalogami, in ne podaljšan čas, oziroma bi bili lahko oproščeni opravljanja NPZ), neprimerni preizkusi za učence z govorno-jezikovno motnjo ter za gluhe in naglušne učence (zanje naj pripravljajo prilagojene preizkuse učitelji – praktiki), preizkusi na formatu A3 so za nekatere učence neprimerni, učenci z močno disleksijo potrebujejo tiskanje na barvni papir, pomoč bralca je bila precej omejena, pojavljale so se tudi težave z navodili za bralca (predlog je, da bi morali imeti učenci s težjo obliko legastenije več pomoči pri branju besedil, bralec naj učence prebere vsa navodila oziroma navodila za bralca naj se posredujejo prej), pri vrednotenju niso bile vedno upoštevane posebnosti učencev s posebnimi potrebami, njihove preizkuse bi bilo treba ovrednotiti posebej, pri besedilih iz angleščine naj bodo premori poenoteni.
- Sodelovanje Rica s šolo (pripombe: 17 od 382 oziroma 4,5 %; predlogi 3 oziroma 0,8 %): dobro, ustrezno, (premalo) ažurno, vedno na razpolago za pomoč in nasvete, nejasne informacije pri učencih, ki so se med letom prepisali, bili hospitalizirani ali se poškodovali tik pred izvajanjem NPZ, ni bilo soglasja za reševanje nalog v formatu pdf, v prihodnje naj se bolj prisluhne izkušnjam in predlogom šole pri delu z učencem s posebnimi potrebami.

10 Dodatna informacija o dosežkih učencev šole na NPZ in o kakovosti vrednotenja učiteljev

Z vprašanji od 10.1 do 10.14 v **preglednici 10.1** smo želeli izvedeti, kakšno pozornost namenjajo učitelji dodatni informaciji o dosežkih učencev njihove šole pri NPZ.

Preglednica 10.1: Dodatna informacija o dosežkih pri NPZ

VPRAŠANJE	DA 2016 (število)	NE 2016 (število)	DA 2016 (delež)	DA 2015 (delež)	DA 2014 (delež)	DA 2013 (delež)
10.1 Ali učiteljem posredujete analize o dosežkih učencev vaše šole pri NPZ, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic?	434	2	99,5 %	99,8 %	99,3 %	99,1 %
10.2 Ali na šoli analizirate dosežke učencev vaše šole?	436	0	100,0 %	99,6 %	100,0 %	99,3 %
10.3 Ali pri pripravi analize dosežkov NPZ sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja?	421	15	96,6 %	96,2 %	95,2 %	95,1 %
10.4 Ali na šoli opravite analizo o razhajanjih med pričakovanim in doseženim znanjem pri NPZ in poskušate poiskati vzroke za razhajanja?	387	49	88,8 %	90,9 %	88,8 %	87,4 %
10.5 Ali na šoli opravite primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije?	341	95	78,2 %	73,3 %	70,7 %	62,8 %
10.6 Ali na šoli opravite primerjavo dosežkov pri NPZ po letih?	350	86	80,3 %	77,7 %	78,7 %	72,6 %
10.7 Ali analizo dosežkov pri NPZ predstavite učiteljskemu zboru na šoli?	432	4	99,1 %	98,7 %	98,4 %	98,2 %
10.8 Ali analizo dosežkov pri NPZ predstavite svetu staršev?	395	41	90,6 %	90,0 %	92,7 %	88,6 %
10.9 Ali analizo dosežkov pri NPZ predstavite staršem učencev, ki so se udeležili NPZ?	234	202	53,7 %	59,5 %	55,4 %	61,2 %
10.10 Ali je analiza dosežkov učencev pri NPZ del procesa samoevalvacije na šoli?	371	65	85,1 %	84,4 %	83,5 %	81,6 %
10.11 Ali ste opravili analizo kakovosti vrednotenja učiteljev z vaše šole?	125	311	28,7 %	27,6 %	29,3 %	
10.12 Ali ugotovitve o dosežkih učencev pri NPZ upoštevate pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta?	382	54	87,6 %	87,8 %	89,5 %	91,7 %
10.13 Ali ugotovitve o dosežkih učencev pri NPZ umeščate v <i>LDN</i> in <i>Razvojni načrt šole</i> ?	363	73	83,3 %	84,2 %	88,3 %	83,9 %
10.14 Ali pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole pri NPZ?	354	82	81,2 %	81,7 %	80,5 %	80,3 %

Ravnatelje, ki so odgovorili, da pripravijo sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev svoje šole (**vprašanje 10.14**; 354 ravnateljev), smo vprašali, kaj sintezno poročilo zajema. Med sedmimi ponujenimi vsebinami so lahko izbrali eno ali več možnosti (**preglednica 10.2**), obenem pa so lahko zapisali tudi druge odgovore.

V letu 2016 je aktivnosti, ki so povezane z dodatno informacijo pri NPZ, izvajalo približno enako število šol kakor v letu 2015. Sintežno poročilo (10.14) o analizi dosežkov učencev šole največkrat zajema primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni (77,8 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja pri NPZ v prihodnje (70,6 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov za šolo/razred (58,7 %), navedbo vzrokov za razhajanja med pričakovanim in doseženim znanjem (56,9 %), primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (52,3 %), primerjalno analizo dosežkov po letih (47,2 %) in analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem (47,2 %). Šole v manjši meri analizirajo tudi povezanost s šolskimi ocenami (in iščejo razloge za odstopanja od dosežkov NPZ), analizirajo razporeditev učencev po dosežkih, opravljajo primerjalne analize dosežkov med oddelki/skupinami istega razreda, po učnih skupinah, spolu, ugotavljajo, kako na dosežke NPZ vpliva socialno okolje, izobrazba staršev, organizacija pouka, motivacija učencev. Sprašujejo se, katere probleme izpostavljajo podatki NPZ, kaj so vzroki za probleme in kako jih reševati. Na posameznih šolah podrobneje analizirajo področja, ki so jih učenci slabše reševali, načrtujejo ukrepe za izboljšanje stanja (pišejo predloge za naslednje šolsko leto ter priporočila za učitelje razrednega pouka, da bi poglobili učno snov v nižjih razredih), če je potrebno tudi pripravijo strateški načrt za izboljšanje dosežkov. Na eni šoli zaradi majhnega števila učencev opravijo tudi individualno analizo po nalogah.

Preglednica 10.2: Kaj zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev?

ODGOVOR (vprašanje 10.15)	Število 2016	Delež 2016	Delež 2015	Delež 2014	Delež 2013
Primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni.	339	77,8 %	76,8 %	76,9 %	76,9 %
Poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo o doseganju ciljev/standardov za šolo/razred.	256	58,7 %	54,1 %	57,7 %	57,6 %
Analizo o razhajanjih med pričakovanim in doseženim znanjem pri NPZ.	206	47,2 %	41,9 %	47,1 %	46,9 %
Navedbo vzrokov za razhajanja med pričakovanim in doseženim znanjem pri NPZ.	248	56,9 %	54,8 %	60,2 %	57,4 %
Ukrepe za izboljšanje doseženega znanja pri NPZ v prihodnje.	308	70,6 %	68,8 %	71,6 %	68,4 %
Primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije.	228	52,3 %	46,1 %	44,9 %	39,7 %
Primerjalno analizo dosežkov pri NPZ po letih.	206	47,2 %	42,5 %	42,8 %	42,4 %

Predstavljeni so tudi drugi komentarji na NPZ (59 komentarjev), ki so jih lahko zapisali ravnatelji. Zaradi raznolikosti so objavljeni v celoti (**preglednica 11**).

Preglednica 11: Drugi komentarji na NPZ

11. KOMENTARJI (59 odgovorov)
Analizam se veliko posvečamo, toda javnost je obremenjena le s povprečjem, ki je ali nad ali pod. V primeru, da je generacije učencev pod, hitro okrivijo učitelja in delo šole, kar pa ne drži. Zato se mi zdi ta osredotočenost na povprečje zelo zavajajoča in krivična pri ocenjevanju kakovosti šole.
Analize o dosežkih učencev naše šole pri NPZ, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic, naj ne bodo objavljene po posameznih mapah, saj se porabi več ur za tiskanje teh analiz – za vsakega učenca je potrebno posamezno odpreti in natisniti tri dokumente. Takšen sistem je resnično skrajno neustrezen. Prosimo vas, če lahko združite dokumente vsaj za vsakega učenca ali pa še bolje, tako kot je opcija v Programu KPP, ponudite opcijo – natisni vse dokumente naenkrat!
Anketa je usmerjena in pomanjkljiva na strateški ravni.
Čim prej odpraviti NPZ in končati z razmetavanjem denarja. Potrebno je zaupanje strokovnim delavcem, vzpostaviti sistem nagrajevanja delovne uspešnosti, spremeniti sistem napredovanja in kvaliteta dela se bo izboljšala. Če pa že je NPZ, potem mora imeti večji pomen in rezultati se morajo upoštevati ali pri ocenjevanju učiteljev ali pri nadaljnjem šolanju. Itd.
Čimprej, res čimprej mora NPZ dobiti na veljavi. Naši deveti razredi so pisali porazno, ker se jim niti ni dalo pisati. List z obvestili o znanju bodo zmečkali in vrgli v koš, ker ga nikoli več ne bodo potrebovali ... To moramo spremeniti za dobro slovenske šole ... Preveč otrok v 9. razredu se dela norca iz NPZ. Šesti razred pa je druga zgodba, ker ga jemljejo resno. Predlagam, da se NPZ prestavi v 8. razred ...
Dobro bi bilo, da bi učitelji moderirano različico dobili dan pred začetkom vrednotenja.
Dobro organizirano delo.
Kaj je to sploh povprečje! Ali to pomeni, da šole, ki imajo rezultate nižje, da delajo slabo? Menim, da rezultati niso realni pokazatelj stanja dela na šoli.
Kakšna pa je razlika med 'Strinjam se.' in 'Zelo se strinjam.'? Nedopustno je, da šole po preverjanju ugotovite, da določene naloge niso v skladu z učnimi načrti. Nekateri učenci so namreč pri teh nalogah izgubili nesorazmerno veliko časa. Nasploh rezultati kažejo, da preizkusi niso usklajeni z učnimi načrti in da ne vsebujejo sorazmerne deleže vseh stopenj standardov znanja. Glede na stroške NPZ ste to dolžni zagotoviti. Eden od deklariranih ciljev NPZ je tudi spremljanje napredka pri doseganju standardov znanja za posamezne učence. Tega ni možno doseči, če standardi v preizkusih niso vedno enako zastopani. Postopek NPZ bi bilo treba močno poenostaviti.
Kljub številnim komisijam se pojavljajo vsebinske napake. Kopica denarja gre za izvedbo NPZ (zelo malo dobijo učitelji popravljalci), rezultati se nikjer resno ne upoštevajo.
Komentar je le, da ponovno napišem, da bi moral NPZ imeti pri vpisu v srednjo šolo večji pomen, enak kot npr. matura pri vpisu na fakulteto, kajti tukaj bi potem našli prava močna in šibka področja pri učencih. Srečno.
Lepo pozdravljeni.
Letos je bilo med učitelji veliko nezadovoljstva zaradi sprememb navodil za vrednotenje. Ocenjujejo, da je bilo vrednotenje pogosto v škodo učencev, saj je bilo preozko in neživiljenjsko.
Menim, da bi lahko dobili plačilo za izvedbo tudi pomočnik za e-vrednotenje in oseba za izvedbo NPZ, ki vodi organizacijo NPZ.
Menim, da je strokovno nesprejemljivo, da se iz preizkusov za NPZ črtajo oz. izločijo določene naloge po pisanju NPZ. Resno bi bilo potrebno razmisliti o smiselnosti NPZ, o njihovi vrednosti in o vplivu NPZ na zaključno oceno – motivacijski vidik NPZ predvsem za učence. Mislim, da je potrebno razmisliti tudi o smiselnosti tajnosti preizkusov v obliki, kot jo poznamo.

11. KOMENTARJI (59 odgovorov)
Menim, da RIC delo opravlja odlično.
Menimo, da bi se rezultati NPZ morali upoštevati pri vpisu v srednjo šolo.
Morebiti bi bilo dobro nekatere zahteve pri vrednotenju rešitve naloge poenostaviti: odgovor je pravilen, če je iz njega razviden pravilen rezultat, čeprav je učenec napisal samo številko, zraven pa ne odstotek. Prevečkrat učencem v nalogah iščemo neznanje, naloge naj bodo bolj življenjske – uporabne v vsakdanjem življenju.
Na naši šoli menimo, da bi bilo potrebno znova uvesti zunanji nadzor pri pisanju NPZ.
Nacionalnemu preverjanju znanja je potrebno dati ustrezno težo v osnovnošolskemu izobraževanju oziroma ga je potrebno ustrezno osmisliti. Učenci čedalje težje razumejo pomen nacionalnega preverjanja znanja, zato rezultati znanja pogosto niso povsem realni zaradi različnega pristopa. Finančna vrednost takšnega preverjanja je sigurno previsoka glede na vrednost uporabnosti rezultatov. V nekaterih predmetnih komisijah že predolgo sedijo ljudje (eni že od vsega začetka NPZ), ki že vrsto let nimajo nobenega stika z delom v osnovni šoli, zato se pojavljajo v preizkusih pogosto tudi nesmiselne naloge. Priložnost je potrebno dati mladim, sposobnim ljudem.
NPZ bi moral šteti kot del zaključne ocene v 6. in 9. razredu, sicer je nesmiseln.
NPZ bi moralo imeti večjo veljavo – morda ocena v redovalnico ali pogoj za vpis na NPI. Obvezen naj bo za vse učence s posebnimi potrebami – tako bi bila primerjava kakovostnejša. Poenostavi naj se način dostave gradiva (po elektronski pošti na dan pisanja preizkusa).
NPZ bi moral imeti vsaj neko vrednost – že ena ocena bi bila nekaj.
NPZ kot en vidik vpogleda v kakovost dela javnih šol je v interesu države, pa tudi šol samih. Vsakoletne polemike slabšajo odnos do NPZ, tudi med učitelji. Zdi se, da ni jasno, kaj želimo. Predlogi bodočih modelov imajo prednosti in slabosti – nekako bi radi 'ustregli' različnim mnenjem. V smislu evalvacijskih procesov (notranje in zunanje evalvacije) predlagam 3 do 4-letno skupno evalvacijo (zunanji evalvatorji za predmet in učitelji predmeta na šoli naj opravijo strokovno analizo in predlagajo spremembe, vendar ne kot nadzor). Menim, da bi bilo to učinkovitejše kakor letna frontalna srečanja učiteljev predmeta.
NPZ naj pridobi na veljavi, s tem bo večja motivacija in boljši odnos tako učencev kot staršev.
NPZ bi se moral izvesti tudi ob koncu 3. razreda. Dosežki na NPZ bi morali biti obvezno merilo za vpis v nadaljnje šolanje vseh učencev in ne samo tistih, ki imajo omejitve na posameznih srednjih šolah. Takrat bi bili rezultati NPZ veliko bolj verodostojni, tako pa žal niso in so bolj sami sebi namen.
NPZ bi bilo potrebno obdržati in mu dati veljavo (oceno v redovalnico, pogoj za napredovanje ...). Predvsem bi bilo potrebno zmanjšati vso birokracijo in stroške (naloge bi lahko posredovali v elektronski obliki, rezultate poslali s priporočeno pošiljko ...).
Predmete NPZ bo smiselno opravljati, če se bodo le-ti upoštevali (vpis v srednjo šola in podobno).
NPZ je potrebno dati veljavo, smiselnost.
Predmetov NPZ ne obravnavajo vsi učenci enako. Motivacija zaradi premajhnega pomena ni vedno dovolj velika. Če rezultate potrebuje en učenec, naj jih tudi vsi drugi.
Ok.
Pomembno je, da NPZ ostane, vendar je treba nujno spremeniti pomen teh rezultatov v šolskem sistemu.
Pouk ne more biti organiziran za vse druge učence šole (prostor), neskladnost navodil pri matematiki (pisala – 6. in 9. razred).
Predlagam, da se datum izvedbe NPZ prestavi na termin konec aprila, saj učenci po počitnicah potrebujejo določen čas, da se uvedejo v šolsko delo.
Predlagamo, da se predmeti NPZ upoštevajo pri vpisu v nadaljnje izobraževanje. Lep pozdrav.
Pri matematiki in slovenščini naj se količino nalog prilagodi času.

11. KOMENTARJI (59 odgovorov)

Predlagam, da se en predmet zapovrstjo večkrat piše, da lahko učitelj kontinuirano nadgrajuje svoje delo, vzroki za uspeh ali neuspeh bi bili bolj točni. Predlagam, da se pri predmetih GUM, LUM, TIT in ŠPO ne piše NPZ, saj so to predvsem ustvarjalna področja, ki so v življenju zelo pomembna, čeprav imajo tudi druge elemente.

Pridružujem se mnenju vseh, ki trdijo, da ima NPZ formativno funkcijo in da je kakovostna analiza dosežkov NPZ temeljno orodje za uspešno ukvarjanje s kakovostjo dela na šoli. Zato analizo dosežkov NPZ (opravijo učitelji predmeta, ki se preverja) predstavimo vsem strokovnim delavcem na šoli z namenom, da zaokrožimo povratno informacijo o naših dosežkih (vpogled v točno določene vidike naših dosežkov), skupno analiziramo in poskušamo poiskati vzroke za razhajanja med pričakovanim in doseženim znanjem pri NPZ. Na podlagi teh ugotovitev načrtujemo delo učiteljev za naslednje šolsko leto. V celoti z rezultati naših učencev na NPZ še nismo zadovoljni, so se pa v zadnjih petih letih, odkar le-te sistemsko analiziramo, dvignili. Učitelji v posodabljanje metod in strategij poučevanja in učenja vlagajo veliko znanja in energije. Ko opravimo primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni sta vzroka oz. argumenta, ki nanje delujeta nemotivacijsko: (1) Rezultati NPZ na posameznih šolah niso objektivni, ker ni zunanjih nadzornih učiteljev. Npr. iz nalog, ki jih naši učitelji vrednotijo, je moč sklepati, da so posamezne naloge »pregoljufane« – več učencev je imelo pri isti nalogi prečrtan nepravilni odgovor in napisan isti pravilni odgovor. (2) Posamezne šole dosegajo višje povprečje tako, da učenci s šibkejšim znanjem NPZ ne pridejo pisat (na šoli nanje delujejo tako, da učenci na dan pisanja manjkajo). Podatka odstotka sodelujočih po posameznih šolah Ric ne zajema oziroma na rezultat povprečja šole ne vpliva, niti ni znan. Verjamemo, da večina šol k izvedbi NPZ odgovorno pristopi. Kljub temu pa obstaja velika verjetnost, da na posameznih šolah zaradi vse večje veljave NPZ v sistemu izobraževanja (dober NPZ = kakovostna šola) do boljših rezultatov pridejo z goljufanjem in ne z izboljšano kakovostjo dela na šoli.

Prosimo za dostop do tega poročila – praznega na strani e-Rica pod NPZ, ne le po e-pošti.

Različna navodila za izvedbo NPZ za učence in učitelje, ki so popravljali (konkretno pri slovenščini). Letos je bilo za naše učence ugotovljenih preveč napak pri vrednotenju.

Sestavljalci testov naj bodo pozornejši na naloge, ki jih vključujejo v NPZ in naj z njimi preverjajo splošno znanje učencev in ne podrobnosti.

Skrajni čas je, da dobi NPZ večji pomen. Skrajni čas je, da se preizkusi orientirajo na doseganje standardov znanja iz učnega načrta in da se neha iskati neznanje. Npr. pri letošnjem preizkusu iz matematike v 6. razredu zapis ure 7:45 ni bil pravilen, 7.45 pa pravilen.

Spoštovani, lahko dobite vpogled v vse analize in motivacijske aktivnosti naše šole, ki deluje na specifičnem, narodnostno mešanem območju (kar vas v analizah nikoli ni posebej zanimalo in smo izenačeni z vsemi ostalimi šolami v Sloveniji, kar je narobe in neobjektivno), dobite vpogled v naša načrtovanja in iskanja boljših rezultatov in učinkovitejšega dela učiteljev, doseganja višjih rezultatov NPZ naših učencev, naš vložek finančnih sredstev v višanje matematične, jezikovne pismenosti, ki jih vrsto let v ta namen soprispeva Mestna občina Koper za boljše rezultate šol na tem območju ... in najbrž boste začudeni, koliko energije gre v to, a žal skoraj brez učinka ... Si upate trditi, da smo nesposobni? To delamo in osebno delam kot ravnatelj že 10 let na Osnovni šoli Koper in 10 na prejšnji. Vsako leto znova se počutimo neuspešno, 'glupo' (za bolj slikovito sporočilo). Motivacija otrok pri reševanju NPZ (zlasti 9. razredov) ni v celotni generaciji v Sloveniji enaka in zato je NPZ kot tak neveljaven in neobjektiven (moje strokovno mnenje – obrazložitev je lahko opredeljena na več zapisanih straneh). Sem aktiven v Združenju ravnateljev, v skupinah, ki obravnavajo tematiko NPZ. Veliko strokovnjakov (MIZŠ, RIC, ZRSS ...) dela v sistemu NPZ, a ste (smo) ob tem, žal, v segmentu zagotavljanja enake motivacije otrok za pisanje NPZ, nesposobni najti pravi model. Tudi vpis rezultatov NPZ v zaključno spričevalo ne bo dosti spremenilo zadeve. Komu na Ricu, MIZŠ ali ZRSS ustreza, da se v zadevo ne poseže korenito, bolj radikalno? Nisem in nismo (na naši šoli) za ukinitvev NPZ (to dejavnost sem uvajal v letih, ko sem bil zaposlen na ZRSS in poznam veliko takratnih razlogov za vpeljavo eksternega preverjanja znanja – današnjega NPZ), sem pa za njegovo postavitvev v sistem ustrezne zunanje motivacije (tako pač danes družba deluje). Staknite ponovno strokovne glave in popeljite zgodbo v ustrezno smer. Nekaj je narobe s tem NPZ (saj veste, pa vam ne uspe ...)

Lep pozdrav, Anton Baloh

11. KOMENTARJI (59 odgovorov)

Strokovne napake naj se ne pojavljajo in v nalogah naj ne bo vsebin, ki jih ni v učnem načrtu. Menim, da bi sestavljalci nalog morali biti na to 100 % pozorni. V mislih imam matematiko za 6. razred.

Število preizkusov, ki so jih učitelji dobili v popraviljanje, nam jasno sporoča, da število popraviljalcev niti približno ni takšno, kot bi moralo biti. S tem nam sporočate, da je prijavljanje vseh učiteljev očitno neumno in tega v bodoče ne bomo več počeli. Enostavno bi morali avtomatično z ministrstva dobiti seznam profilov in jim razdeliti posledično precej nizko število pol za popraviljanje. Enako je s prijavljanjem razrednih učiteljev 2. triade. Zadeva je enostavno rešljiva, če boste le hoteli. Čas izvedbe NPZ v maju ni primeren, je prepozno. Predlagamo začetek marca. Za resnejši pristop učencev k NPZ bo žal potrebna tudi zunanja motivacija (ocene, vpliv na vpis v srednje šole ipd.).

Učence z prilagoditvami bi bilo smiselno izločiti iz statističnih analiz dosežkov pri NPZ.

Učenci so imeli pri reševanju slovenščine premalo časa (9. razred). Nedopustno je, da se v NPZ pojavi takšna naloga (matematika, 6. razred), ki jo je potrebno izločiti iz vrednotenja. Na tem področju je informiranje bilo skopo.

Učenci, ki se ne bodo vpisali v srednje šole, naj opravljajo NPZ. Neumestni komentarji učencev in učiteljev bi morali biti sankcionirani. Rezultati NPZ naj bodo vsaj sestavni del ocene.

Učitelji ocenjevalci predlagajo, da standardizacijo opravijo skupaj s kolegi različnih šol. Prisoten naj bo tudi glavni ocenjevalec oziroma njegov pomočnik.

Učitelji praktiki imajo številne pripombe na vrsto in obsežnost nalog. Test za zgodovino je štel nad 20 strani, časa za pisanje je 60 minut, starost otrok pa je 15 let.

Učitelji so mnenja, da je čas po prvomajskih počitnicah neustrezen in bi bilo bolje, da se piše pred počitnicami, saj ni razlike v količini obravnavane snovi. Opozarjali so tudi na korektnost ocenjevanja, saj so opazili da je bilo kar nekaj napak tako v škodo kot v korist učencem.

Učitelji so posebej plačani za popraviljanje preizkusov, kaj pa ravnatelj, ki sam opravi vse ostalo delo, še posebej na manjših šolah?

Upoštevajte lanske oziroma dosedanje pripombe, ker je tole izpolnjevanje sicer brez smisla. Zahteva po izpolnjevanju te ankete zadnje šolske dni je neprimerna.

V obvestila o dosežkih bi morali vpisati še državna povprečja.

Veliko pripomb in predlogov smo napisali, pa do sedaj ni bilo nič upoštevano ...

Veliko ugovorov na popravljene naloge je zaradi:

1. Dogaja se, da imata dva učenca enako rešeno nalogo popravljeno različno.
2. Nekateri popravljalci se strogo držijo navodil, drugi pa ne.
3. Naloge sestavite tako, da bo delo popraviljalcev lažje, da ne bo toliko dilem, napak in ugovorov.

Vrednoteni predmeti NPZ bi se morali upoštevati za vpis srednjo šolo.

Vsi pričakujemo, da je bil NPZ zadnjič izveden tako, da rezultati niso imeli bistvenega vpliva na vpis in nobenega na samo ocenjevanje v šoli. Predlagam, da se NPZ izvede na šolah z manj preverjanja, protokola ... V 9. razredu naj se izvede pri slovenščini, matematiki in angleščini. Rezultat naj bo sestavni del zaključne ocene oz. samega ocenjevanja. Druga možnost pa je, da rezultat NPZ v določenem procentu (20 %) pri vseh učencih vpliva na vpis v srednjo šolo. Sedaj NPZ še vedno nima prave vrednosti.

Želimo si večji vpliv rezultatov NPZ v 9. razredu (npr. na uspeh).

POVZETEK

Na anketo za ravnatelje osnovnih šol je odgovarjalo 436 ravnateljev, to je 90,6 % ravnateljev vseh izobraževalnih ustanov (481), ki so v šolskem letu 2015/2016 izvajale NPZ v 6. in/ali 9. razredu. Po regijah se deleži sodelujočih gibljejo od najmanj 85,4 % (Osrednjeslovenska regija) do največ 96,6 % (Goriška regija).

Stališča ravnateljev do NPZ. Večina ravnateljev upošteva dosežke NPZ pri načrtovanju prihodnjega dela (90,1 %; odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*). Nekoliko manjšemu številu ravnateljev se zdi NPZ smiseln in koristen, ker daje učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca (87,4 %), hkrati pa menijo, da bi moral imeti dosežek učenca pri NPZ večjo veljavo (92,2 %). Nekoliko več kakor 80 % jih meni, da so izobraževanja o analizah dosežkov in o vrednotenju NPZ, ki jih pripravlja Ric, za učitelje koristna (80,5 %), okoli tri četrt pa, da daje NPZ učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela (76,8 %) in da NPZ vpliva na izboljšavo dela na šoli (76,1 %). Manj kakor 70 % se jih strinja s trditvami, da NPZ odkriva šibka oziroma močna področja v znanju učencev, ki je predpisano z učnimi načrti (69,7 %; 66,5 %) ter da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja (64,7 %). Najmanj pozitivno mnenje imajo ravnatelji o tem, da je NPZ vplival na izboljšanje kakovosti ocenjevanja pri pouku (54,8 %).

Prostovoljno izvajanje NPZ iz tretjega predmeta. Osnovne šole imajo možnost, da poleg tretjega predmeta, ki ga minister določi za NPZ na njihovi šoli, po končanem preverjanju prostovoljno izvedejo NPZ tudi iz drugih tretjih predmetov. Med 456 šolami, ki so v šolskem letu 2015/16 izvajale NPZ iz tretjega predmeta v 9. razredu, jih je na anketo odgovorilo 417 (91,4 %). Od teh jih NPZ iz tretjega predmeta ni prostovoljno izvedlo 318 (76,3 %; leta 2015: 74,3 %), 99 šol pa je to možnost izkoristilo: NPZ iz enega tretjega predmeta je prostovoljno izvedlo 51 šol, iz dveh tretjih predmetov 27 šol, iz treh tretjih predmetov 20 šol in iz štirih tretjih predmetov 1 šola. Skupno število vseh prostovoljnih izvedb NPZ iz tretjega predmeta je bilo 169 (leta 2015: 190); od tega 50 iz fizike, 44 iz zgodovine, 43 iz angleščine, 22 iz likovne umetnosti in 12 iz nemščine.

Težave pri izvedbi NPZ. Največ težav pri izvedbi NPZ v šolskem letu 2015/2016 je bilo povezanih s slabšo motivacijo učencev za NPZ (leta 2015: 23,9 %; leta 2015: 25,2 %). Razloge zanjo pripisujejo temu, da učenci v NPZ ne vidijo smisla, ne jemljejo ga resno, ker ne prepoznajo njegovega pomena – dosežki se ne upoštevajo nikjer in zato nimajo nobenega vpliva, povratna informacija pa jim ne pomeni ničesar. Za povečanje motivacije učencev predlagajo, da naj NPZ pridobi na veljavi. Tako kot v preteklih letih jih največ predlaga, naj se dosežki upoštevajo pri šolski oceni ali pri vpisu na srednje šole oziroma pri obeh. Ravnatelji bi NPZ v šolsko oceno vključili kot eno od šolskih (pisnih) ocen pri predmetu ali kot zaključno oceno pri predmetu.

Slabšo motivacijo učiteljev za NPZ v letošnjem letu izpostavlja manj ravnateljev kot v preteklih letih (leta 2016: 5,0 %; leta 2015: 9,6 %). Najpogosteje jo povezujejo z nemotiviranostjo učencev za NPZ, apatijo zaradi slabih dosežkov učencev, ki jih poučujejo ter prepričanju, da NPZ služi kot zunanji nadzor za njihovo delo. Za izboljšanje predlagajo, naj dosežki na NPZ v bodoče pridobijo na pomenu oziroma posamezni ravnatelji predlagajo,

naj bo po šolah poleg dosežka zapisan tudi delež udeleženih na NPZ ter prosijo za zunanjo podporo pri korektni interpretaciji predvsem slabših rezultatov.

Pogosteje opažene težave se bile tudi zaradi vrednotenja NPZ (leta 2016: 8,0 %; leta 2015: 8,5 %). Več ravnateljev je izpostavilo tehnične težave pri vrednotenju preizkusov znanja: dolgotrajno in težavno nalaganje preizkusov znanja, težave pri vnašanju popravkov v že ovrednotene preizkuse, ocenjevalci so ovrednotili preizkuse, vendar se to v programu ni pokazalo. Pogosteje omenjajo tudi vsebinske težave pri vrednotenju, kot npr. prepozna moderirana navodila za vrednotenje, spreminjanje moderiranih navodil za vrednotenje med samim vrednotenjem, napake v preizkusih znanja, nejasna navodila za vrednotenje, kar posledično vodi do razhajanj pri točkovanju pravih oziroma nepravilnih odgovorov, površno in slabo vrednotenje, dolgotrajno vrednotenje pri slovenščini in angleščini, zapleten način točkovanja pri matematiki, neusklajenost nalog z učnim načrtom pri matematiki v 6. razredu – predlogi so, naj bodo preizkusi usklajeni z učnimi načrti, naloge naj se pred preverjanjem temeljito pregledajo in rešijo (en predlog je tudi pretestiranje), navodila za vrednotenje naj bodo bolj domišljena in natančnejša, točkovanje fleksibilnejše, učitelji naj bodo pri vrednotenju bolj avtonomni, popravki moderiranih navodil naj se pošiljajo ocenjevalcem najkasneje tri dni pred zaključkom vrednotenja. Nekateri omenjajo tudi obremenjenost in dodatno delo učiteljev, soočajo pa se tudi z nemotiviranostjo učiteljev (predvsem razrednega pouka) za vrednotenje in z računalniško manj pismenimi učitelji – predlagajo manjše število preizkusov na posameznega učitelja, boljše usklajenost urnika obveznosti učiteljev, obvezno vrednotenje za vse učitelje, plačilo za vse preizkuse (tudi kontrolne), delo naj opravijo tisti, ki to želijo, in naj bo njihovo delo plačano oziroma naj se uvede prostovoljno vrednotenje. Posamične težave so bile: učiteljico, ki poučuje na dveh šolah, sta prijavi obe (v bodoče naj velja, da jo prijavi samo ena), zaradi bolezni učitelji niso vrednotili, nekatere šole niso prijavile svojih učiteljev k vrednotenju (predpiše naj se minimalno število učiteljev, ki naj jih šola prijavi k vrednotenju glede na število učencev).

Organizacija pouka med izvedbo NPZ je bila v nekaterih primerih motena (leta 2016: 3,0 %; leta 2015: 4,7 %) zaradi pomanjkanja prostorov in učiteljev (veliko jih je bilo v nadzoru) ter večjega števila učencev s posebnimi potrebami. En ravnatelj je zapisal, da težavo rešujejo z organizacijo dejavnosti izven šole.

Organizacija prostorov za izvedbo NPZ je bila največkrat motena (leta 2016: 3,0 %; leta 2015: 3,3 %) zaradi pomanjkanja prostorov, predvsem zaradi velikega števila učencev s posebnimi potrebami, ki so bili razporejeni v veliko število skupin, kar je bil tudi glavni razlog za premajhno število nadzornih učiteljev (leta 2016: 3,2 %; leta 2015: 2,4 %). En ravnatelj je izpostavil tudi težavo pri vpogledih, ko učitelj poučuje na več lokacijah (predlaga, naj se vpogledi pričnejo ob 7.30), drug pa težavo z uskladitvijo sestanka pred izvedbo NPZ zaradi večjega števila podružničnih šol (predlaga dodatne pomočnike za izvedbo NPZ). Dva ravnatelja se sprašujeta, ali se izvedba NPZ ne prilagaja preveč učencem s posebnimi potrebami (eden se sprašuje o smiselnosti motivatorja, bralca). Za odpravo težav en ravnatelj predlaga, naj se omogoči fleksibilnejše združevanje učencev s podobnimi posebnimi potrebami v skupine, drugi, da naj bo za te učence manj individualnega reševanja preizkusov, tretji pa, naj se v večjih oddelkih združi 28 učencev iz 6. in 9. razreda.

Nekaj težav je bilo tudi s Pošto Slovenije (leta 2016: 1,1 %; leta 2015: 0,7 %), ki je ali dostavila premalo poštnih vreč, pozabila prevzeti gradivo ali pa je pobirala gradivo izven dogovorjenih rokov. En ravnatelj je napisal, da so stroški s pošto preveliki in da naj izvedba poteka podobno kot tekmovanja.

Težavi pri načinu pakiranja preizkusov (leta 2016: 0,9 %; leta 2015: 0,4 %) sta bili manjkajoči preizkusi v paketih in premajhno število vrečk za vračanje gradiva.

Čas izvedbe NPZ je, sodeč po odgovorih ravnateljev, za večino šol ustrezen (leta 2016: 2,3 %; leta 2015: 1,3 %). Trije ravnatelji se ne strinjajo z izvajanjem NPZ takoj po počitnicah – eden predlaga, naj se izvedba premakne v marec, drug pa za en teden dni naprej. Posamično izpostavljene težave so bile: premalo časa za pisanje matematike (predlog je manj nalog ali več časa za pisanje), neustrezen datum 6. 5., ker je bil takrat pohod ob žici, neustrezen čas pisanja, ker se ta ne ujema z urnikom, in preverjanje v 9. razredu naj se premakne v 8. razred.

Največ specifičnih težav pri izvedbi NPZ je bilo povezanih z učenci s posebnimi potrebami (leta 2016: 6,7 %; leta 2015: 6,7 %), najpogostejši razlogi za težave pa so bili: veliko učencev s posebnimi potrebami v veliko skupinah, kar pomeni pomanjkanje prostorov in nadzornih učiteljev – ravnatelji predlagajo, naj bo omogočeno fleksibilnejše združevanje učencev v skupine (npr. združevanje učencev z enakim podaljšanim časom pisanja v eno skupino z enim strokovnim sodelavcem) oziroma naj bodo preizkusi prilagojeni tudi vsebinsko (v tem primeru bi manj učencev potrebovalo pomočnika), preizkusi naj bodo manj obsežni, učenci pa naj preizkuse rešujejo v skupini, in ne individualno. Več ravnateljev tudi opozarja na težave pri izvajanju NPZ z bralcem oziroma z drugimi spodbujevalci. Nekateri se ne strinjajo s tem, da se učencu berejo samo navodila. Predlagajo, naj bodo bralci učencem tudi v pomoč pri branju in naj se dosledneje upošteva zapisano v odločbah, drugi pa predlagajo ravno nasprotno, in sicer, naj bodo kriteriji pri izvedbi NPZ ostrejši, učenci pri reševanju pa samostojnejši oziroma naj se oblikuje enovito rešitev za reševanje tovrstnih težav. Opozarjajo tudi na to, da se prilagoditve ne ujemajo z odločbami in naj se upoštevajo tudi prilagoditve institucij, ki niso vezane na odločbo ZRSŠ, oziroma naj se prilagoditve in nabor motenj poenotijo. Posamezne težave so bile: pri reševanju nalog z računalnikom (omogoči naj se neposredno reševanje nalog v formatu pdf in možnost, da spremljevalec izpolni izbirni tip naloge po navodilu učenca), en ravnatelj pa opozarja tudi na zapletenost prijavljanja. Težave pri izvedbi za učence NIS so izpostavili štiri ravnatelji. En je zapisal, da se je učenka k NPZ prijavila, naknadno pa odstopila od prijave (predlaga, naj bo NPZ obvezen s posledico – oceno, rezultat naj bo pogoj za zaključek razreda – ali pa naj se ukine). Drugi ugotavlja, da se k izvajanju pristopa permisivno in da naj se kriteriji zaostrijo. Tretji opaža nesamostojnost učencev, četrti pa opozarja na domače socialno in kulturno okolje učencev. Težava z odraslimi udeleženci je bila neudeležba zaradi nestrinjanja delodajalcev z odsotnostjo z dela. Predlog je, naj bo izvedba za odrasle v popoldanskem času.

E-vrednotenje. Analizirali smo odgovore tistih šol, na katerih se je v šolskem letu 2015/2016 izvajalo e-vrednotenje v 6. in/ali 9. razredu in so odgovorile na vprašanja o e-vrednotenju (397 šol oziroma 86,7 % od 458 šol z e-vrednotenjem).

Informiranje in usposobljenost za e-vrednotenje. Ravnatelji ocenjujejo informiranje in usposobljenost za e-vrednotenje z visokimi povprečnimi ocenami na lestvici ocen od 1 (nezadostno) do 5 (odlično): informacije, ki so jih šole o e-vrednotenju prejele z Rica, z oceno 4,5; gradivo o kakovosti e-vrednotenja učiteljev s 4,3 in gradivo, objavljeno na eRicu za učitelje, s 4,5.

E-vrednotenje s programom Scoris Assessor. Večina ravnateljev podpira e-vrednotenje (96,7 %). Šole so e-vrednotenje organizirale na različne načine, najpogosteje (nad 20 %) so učitelji istega predmeta z vrednotenjem pričeli skupaj v šoli, nato so vrednotili samostojno doma (leta 2016: 39,8 %; leta 2015: 38,4 %) ali pa so učitelji istega predmeta z vrednotenjem pričeli skupaj v šoli, nato so vrednotili samostojno v šoli (leta 2016: 22,4 %; leta 2015: 20,1 %). Skoraj vsi učitelji, ki so vrednotili doma, so imeli to možnost tudi na šoli (96,1 %). Večina ravnateljev je odgovorila, da jih ne moti, da imajo pooblaščen sodelavci Državnega izpitnega centra vpogled v delo učiteljev med e-vrednotenjem (leta 2016: 96,7 %; leta 2015: 94,8 %). Tisti, ki jih vpogled moti (3,3 %), so kot razlog navajali nadzor in nezaupanje v delo učiteljev ter dvom v njihovo sposobnost, strokovnost in avtonomijo.

Zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem. Postopki za zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem (vaja, standardizacija, kontrolno ocenjevanje) se zdijo popolnoma razumljivi 82,4 %, delno razumljivi 17,1 % in nerazumljivi 0,5 % ravnateljem (leta 2015: popolnoma razumljivi 74,2 %; delno razumljivi 25,3 %; nerazumljivi 0,5 %).

Vpogledi in poizvedbe. Večina ravnateljev je odgovorila, da niso imeli težav z izvedbo vpogledov (leta 2016: 95,7 %; leta 2015: 96,0 %). V primerjavi z izvedbo vpogledov v preteklih letih, ko so se vpogledi izvajali na šolah (ob prisotnosti staršev), jih je letos več odgovorilo, da je bilo manj težav pri organizaciji vpogledov v preizkuse na šoli, precej manjše pa je bilo sodelovanje staršev v postopku vpogledov. Manjše sodelovanje staršev je mogoče pojasniti z možnostjo elektronskega vpogleda, ki se ga lahko starši poslužujejo kjerkoli. Skoraj vse šole so imele dovolj časa za izvedbo vpogledov (97,5 %) in za posredovanje podatkov za poizvedbe (98,7 %).

Prednosti e-vrednotenja. Največje prednosti e-vrednotenja (nad 50 %) ravnatelji vidijo v večji fleksibilnosti pri razporejanju časa in izbiri kraja vrednotenja (leta 2016: 78,8 %; leta 2015: 72,4 %), nemoteni izvedbi pouka na šolah (leta 2016: 77,3 %; leta 2015: 68,4 %) ter elektronskem dostopu do preizkusov (leta 2016: 71,3%; leta 2015: 72,6 %).

Ocena posredovanih informacij. Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, posredovanih prek MIZŠ, DK NPZ, Rica, ZRSŠ in podjetja B2, saj deleži pozitivnih ocen za vse organe in institucije, ki izvajajo NPZ, presegajo 90,6 % (leta 2015: 88,0 %).

Ocena sodelovanja. Ravnatelji so sodelovanje z MIZŠ, DK NPZ, Ricem, ZRSŠ in podjetjem B2 ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Njihove ocene so visoke, saj povprečne ocene za vse institucije in organe za vodenje NPZ presegajo 4,2 (leta 2015: 4,1).

Ocena uporabnosti dokumentov in programov za NPZ. Tudi uporabnost informacij o NPZ so ravnatelji ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali štirim različnim informacijam o NPZ: publikaciji *Informacije za učence in starše*, *Koledarju NPZ*, *Navodilom za izvedbo NPZ* in programu *Prijave KPP*.

Ravnatelji z najvišjo povprečno oceno vrednotijo uporabnost *Koledarja NPZ* (ocena: 4,7) in *Navodil za izvedbo NPZ* (ocena: 4,7), sledita uporabnost programa *Prijave KPP* (ocena: 4,5) in publikacije *Informacije za učence in starše* (ocena: 4,3).

Ocena ustreznosti računalniškega programa za podporo NPZ. Računalniški program *Prijava na NPZ in Vpis* je za večino ravnateljev ustrezen, saj ga (na lestvici od 1 do 5) ocenjujejo s povprečno oceno 4,5.

Prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami. Prilagojeno izvajanje NPZ je v šolskem letu 2015/2016 potekalo na 382 šolah, ki so odgovarjale na anketo, oziroma 87,6 % (leta 2015: 89,8 %).

Ravnatelji pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami z najvišjo povprečno oceno vrednotijo sodelovanje Rica s šolo (ocena: 4,5). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo elektronskemu obrazcu za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*; ocena: 4,4) in prilagoditvam preizkusov znanja (ocena: 4,4).

Dodatna informacija o dosežkih učencev šole na NPZ in o kakovosti vrednotenja učiteljev. V zvezi z dodatno informacijo o NPZ šole po pogostosti izvajajo naslednje aktivnosti: analizirajo dosežke učencev svoje šole (100,0 %), učiteljem posredujejo analize dosežkov učencev svoje šole, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic (99,5 %), analizo predstavijo učiteljskemu zboru na šoli (99,1 %), pri pripravi analize sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja (96,6 %), analizo dosežkov predstavijo svetu staršev (90,6 %), na šoli opravijo analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem in poskušajo poiskati vzroke za razhajanja (88,8 %), ugotovitve o dosežkih učencev pri NPZ upoštevajo pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta (87,6 %), analiza dosežkov učencev je del procesa samoevalvacije na šoli (85,1 %), ugotovitve o dosežkih učencev umeščajo v LDN in razvojni načrt šole (83,3 %), pripravijo sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev svoje šole (81,2 %), na šoli opravijo primerjavo dosežkov po letih (80,3 %), na šoli opravijo primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (78,2 %), analizo dosežkov predstavijo staršem učencev, ki so se udeležili NPZ (53,7 %), najmanj pa jih opravi analizo kakovosti vrednotenja učiteljev s šole (28,7 %).

Sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev šole največkrat zajema primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni (77,8 %), ukrepe za izboljšanje doseženega znanja pri NPZ v prihodnje (70,6 %), poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo doseganja ciljev/standardov za šolo/razred (58,7 %), navedbo vzrokov za razhajanja med pričakovanim in doseženim znanjem (56,9 %), primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije (52,3 %), primerjalno analizo dosežkov po letih (47,2 %) in analizo razhajanj med pričakovanim in doseženim znanjem (47,2 %). Šole v manjši meri analizirajo tudi povezanost s šolskimi ocenami (in iščejo razloge za odstopanja od dosežkov NPZ), analizirajo

razporeditev učencev po dosežkih, opravljajo primerjalne analize dosežkov med oddelki/skupinami istega razreda, po učnih skupinah, spolu, ugotavljajo, kako na dosežke NPZ vpliva socialno okolje, izobrazba staršev, organizacija pouka, motivacija učencev. Sprašujejo se, katere probleme izpostavljajo podatki NPZ, kaj so vzroki za probleme in kako jih reševati. Na posameznih šolah podrobneje analizirajo področja, ki so jih učenci slabše reševali, načrtujejo ukrepe za izboljšanje stanja (pišejo predloge za naslednje šolsko leto ter priporočila za učitelje razrednega pouka, da bi poglobili učno snov v nižjih razredih), če je potrebno, tudi pripravijo strateški načrt za izboljšanje dosežkov. Na eni šoli zaradi majhnega števila učencev opravijo tudi individualno analizo po nalogah.

Državni izpitni center se zahvaljuje vsem ravnateljem, ki ste odgovorili na anketo, saj bo analiza odgovorov pripomogla k boljši izvedbi NPZ. V želji po čim večji uporabnosti vprašalnika za ravnatelje – tako po vsebini kakor tudi po razumljivosti vprašanj – vas prosimo, da predloge za kakršnekoli spremembe vprašalnika pošljete na elektronski naslov: info@ric.si.

Priloga 1: ANKETNI VPRAŠALNIK ZA RAVNATELJE OSNOVNIH ŠOL

POROČILO O IZVEDBI NACIONALNEGA PREVERJANJA ZNANJA 2015/2016

Spoštovani,

tudi v letošnjem šolskem letu nadaljujemo s spremljanjem priprav in izvedbe nacionalnega preverjanja znanja (NPZ). Naša želja je pridobiti vaša stališča do NPZ in priporočila za izboljšavo ter odkriti težave in nejasnosti pri izvedbi. Z vprašalnikom želimo tudi pridobiti vaše mnenje o e-vrednotenju.

Prosimo vas, da odgovorite na vprašanja in nam tako pomagate pri analizi uspešnosti izvedbe NPZ. V vprašalniku se slovnična oblika za moški spol uporablja kot nevtralna oblika za moški in ženski spol.

1 OSNOVNI PODATKI

1.1 Šifra šole

Napišite šifro vaše šole (šestmestna številka).

1.2 Delovna doba v vlogi ravnatelja

(Izberite enega od ponujenih odgovorov.)

- Do 5 let.
- Od 6 do 10 let.
- Od 11 do 20 let.
- Od 21 do 30 let.
- Nad 30 let.

2 STALIŠČA RAVNATELJEV DO NPZ

(Na štiristopenjski lestvici ocenite strinjanje s trditvami o NPZ.)

Odgovori: Zelo se strinjam. / Strinjam se. / Ne strinjam se. / Sploh se ne strinjam.

- 2.1 NPZ je smiseln in koristen, saj da učencu in učitelju dodatno informacijo o znanju učenca.
- 2.2 NPZ odkriva **močna** področja v znanju učencev, ki je predpisano z učnimi načrti.
- 2.3 NPZ odkriva **šibka** področja v znanju učencev, ki je predpisano z učnimi načrti.
- 2.4 NPZ vpliva na izboljšavo dela na šoli.
- 2.5 NPZ daje učiteljem dodatne informacije o kakovosti njihovega dela.
- 2.6 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti poučevanja.
- 2.7 NPZ je vplival na izboljšanje kakovosti ocenjevanja pri pouku.
- 2.8 Dosežke NPZ upoštevamo pri načrtovanju svojega prihodnjega dela.
- 2.9 Izobraževanja o analizah dosežkov in o vrednotenju NPZ, ki jih pripravlja Ric, so za učitelje koristna.
- 2.10 Dosežek učenca pri NPZ bi moral imeti večjo veljavo.

3 IZVEDBA NPZ

3.1 Iz katerih tretjih predmetov, ki s strani ministra NISO bili določeni za NPZ na vaši šoli, ste prostovoljno izvedli NPZ v 9. razredu?

(Označite enega ali več ponujenih odgovorov.)

Odgovori: Iz nobenega. / Iz fizike. / Iz zgodovine. / Iz likovne umetnosti. / Iz angleščine. / Iz nemščine.

3.2 Ali ste imeli v letošnjem letu pri izvedbi NPZ katero od težav, ki so našteje v spodnji preglednici? Težave označite (stolpec **TEŽAVE**), ob posamezni težavi tudi napišite razloge zanjo (stolpec **RAZLOGI**) in predloge za njeno odpravo (stolpec **PREDLOGI**). **Če težav pri izvedbi NPZ niste imeli, preglednice ne izpolnjujte.**

OPOMBA: Specifičnih težav pri izvedbi NPZ za učence s posebnimi potrebami, učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) in odrasle ne navajajte, ker jih boste lahko opisali pri vprašanju 3.3 (specifične težave).

	TEŽAVE (označite)	RAZLOGI	PREDLOGI
Dostava/pobiranje gradiva oz. Pošta Slovenije	☐		
Način pakiranja preizkusov	☐		
Čas izvedbe NPZ	☐		
Organizacija prostorov za izvedbo NPZ	☐		
Nadzorni učitelji	☐		
Organizacija pouka v času izvedbe NPZ	☐		
Motivacija učencev za NPZ	☐		
Motivacija učiteljev za NPZ	☐		
Vrednotenje NPZ	☐		
Drugo	☐		

3.3 Kakšne specifične težave ste imeli pri letošnji izvedbi NPZ za učence s posebnimi potrebami, učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS) ali odrasle?

V spodnji preglednici (stolpec **TEŽAVE**) označite enega ali več ponujenih odgovorov. Ob posameznem odgovoru tudi napišite razloge za težave (stolpec **RAZLOGI**) in predloge za odpravo težav (stolpec **PREDLOGI**).

Če specifičnih težav pri izvedbi NPZ niste imeli, spodnje preglednice ne izpolnjujte.

	TEŽAVE (označite)	RAZLOGI	PREDLOGI
Učenci s posebnimi potrebami	☐		
Učenci v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom (NIS)	☐		
Odrasli	☐		

4 E-VREDNOTENJE PREIZKUSOV ZNANJA

INFORMIRANJE IN USPOSOBLJENOST ZA E-VREDNOTENJE

4.1 Kako ocenjujete informacije in gradivo v zvezi z e-vrednotenjem?

Izberite oceno od 1 (nezadostno) do 5 (odlično). Izberite 0, če informacij ali gradiva ne morete oceniti.

- 4.1.1 Informacije, ki ste jih o e-vrednotenju prejeli z Rica
- 4.1.2. Gradivo o kakovosti e-vrednotenja učiteljev
- 4.1.3 Gradivo, objavljeno na eRicu

4.2 DODATNI KOMENTAR

Napišete lahko svoje mnenje, težave ali pozitivne izkušnje v zvezi z informiranjem in usposobljenostjo za e-vrednotenje.

E-VREDNOTENJE S PROGRAMOM RM ASSESSOR

4.3 Kakšno je vaše mnenje o e-vrednotenju?

(Izberite enega od ponujenih odgovorov.)

- E-vrednotenje podpiram.
- E-vrednotenja ne podpiram.

4.4 Za kakšno organizacijo e-vrednotenja preizkusov ste se odločili na šoli?

(Izberite enega od ponujenih odgovorov.)

- Učitelji istega predmeta so z vrednotenjem pričeli skupaj v šoli, nato so vrednotili samostojno v šoli.
- Učitelji istega predmeta so z vrednotenjem pričeli skupaj v šoli, nato so vrednotili samostojno doma.
- Učitelji istega predmeta so vse preizkuse ovrednotili skupaj v šoli.
- Učitelji istega predmeta so vse preizkuse ovrednotili samostojno v šoli.
- Učitelji istega predmeta so vse preizkuse ovrednotili samostojno doma.
- Drugo (zapišite): _____

4.5 **Odgovorite samo v primeru, če je večina učiteljev vaše šole izvedla e-vrednotenje doma.**

(Izberite enega od ponujenih odgovorov.)

- Učitelji so vrednotili doma, čeprav so imeli možnost vrednotenja v šoli.
- Učitelji so vrednotili doma, ker niso imeli možnosti vrednotenja v šoli.
- Drugo (zapišite): _____

4.6 **Ali vas moti, da imajo pooblaščen sodelavci Rica med e-vrednotenjem vpogled v delo učiteljev?**

(Izberite enega od ponujenih odgovorov.)

- Da.
- Ne.

Odgovor Da: Pojasnite, zakaj vas to moti.

ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI MED E-VREDNOTENJEM

4.7 **Kako razumljivi se vam zdijo postopki za zagotavljanje kakovosti med e-vrednotenjem (vaja, standardizacija, kontrolno vrednotenje)?**

(Izberite enega od ponujenih odgovorov.)

- Popolnoma razumljivi.
- Delno razumljivi.
- Nerazumljivi.

VPOGLEDI IN POIZVEDBE

4.8 **Ali ste imeli težave pri izvedbi vpogledov v preizkuse znanja?**

- Da.
- Ne.

Odgovor Da: Pojasnite, zakaj ste imeli težave.

4.9 **Kako ocenjujete postopek vpogledov v elektronski obliki?**

Na podlagi svojih izkušenj ocenite značilnosti vpogledov v elektronski obliki v primerjavi s klasično izvedbo v preteklih letih. S spustnega seznama pri vsaki značilnosti (od A do B) izberite enega od ponujenih odgovorov.

A) Sodelovanje staršev v postopku vpogledov v preizkuse znanja na šoli

Odgovori: Veliko večje / Večje / Enako / Manjše / Veliko manjše

B) Težave pri organizaciji vpogledov v preizkuse znanja na šoli

Odgovori: Veliko večje / Večje / Enake / Manjše / Veliko manjše

4.10 **Ali ste imeli dovolj časa za izvedbo vpogledov?**

- Da.
- Ne.

Odgovor Ne: Pojasnite zakaj niste imeli dovolj časa.

4.11 Ali ste imeli dovolj časa za posredovanje podatkov za poizvedbe?

- Da.
- Ne.

Odgovor Ne: Pojasnite zakaj niste imeli dovolj časa.

PREDNOSTI E-VREDNOTENJA

4.12 Katere so po vašem mnenju največje prednosti e-vrednotenja?

(Izberite enega od ponujenih odgovorov.)

- Nemotena izvedba pouka na šolah.
- Večja fleksibilnost pri razporejanju časa in izbiri kraja vrednotenja.
- Elektronski dostop do preizkusov za učitelje, učence in starše.
- Večji nadzor nad vrednotenjem.
- Večja kakovost vrednotenja.
- Boljša izvedba postopka vpogledov.
- Boljša izvedba postopka poizvedb.
- Večja varnost.
- Sodelovanje večjega števila učiteljev, kar pomeni zmanjšanje obsega dela.
- Drugo (zapišite): _____

4.13 Če imate še kakšna vprašanja ali pripombe v zvezi z e-vrednotenjem, jih napišite.

5 OCENA POSREDOVANIH INFORMACIJ

Ocenite posredovane informacije s strani organov in institucij, ki izvajajo NPZ.

Ponujene odgovore označite z *DA* ali *NE*.

Odgovori: Natančne / Pravočasne / Nedvoumne

5.1 Informacije s strani MIZŠ

5.2 Informacije s strani Državne komisije za vodenje NPZ

5.3 Informacije s strani Rica

5.4 Informacije s strani ZRSŠ

5.5 Informacije s strani podjetja B2

Podjetje **B2** izvaja IT-storitve na Portalu MIZŠ (program *Prijava na NPZ in Vpis*).

6 OCENA SODELOVANJA

6.1 Sodelovanje z organi in institucijami za vodenje NPZ ocenite od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Sodelovanje z MIZŠ
- Sodelovanje z Državno komisijo za vodenje NPZ
- Sodelovanje z Ricem
- Sodelovanje z ZRSŠ
- Sodelovanje s podjetjem B2

Podjetje **B2** izvaja IT-storitve na Portalu MIZŠ (program *Prijava na NPZ in Vpis*).

6.2 V pripombah lahko navedete razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 6.1.

- Sodelovanje z MIZŠ
- Sodelovanje z Državno komisijo za vodenje NPZ
- Sodelovanje z Ricem
- Sodelovanje z ZRSŠ
- Sodelovanje s podjetjem B2

7 OCENA UPORABNOSTI DOKUMENTOV IN PROGRAMOV ZA NPZ

7.1 Uporabnost dokumentov in programov za NPZ ocenite od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Uporabnost *Informacije za učence in starše*
- Uporabnost *Koledarja NPZ*
- Uporabnost *Navodil za izvedbo NPZ*
- Uporabnost *Letnega poročila o izvedbi NPZ*
- Uporabnost programa *Prijave KPP*

7.2 Vpišite pripombe (če jih imate) o uporabnosti dokumentov in programov za NPZ.

- Uporabnost *Informacije za učence in starše*
- Uporabnost *Koledarja NPZ*
- Uporabnost *Navodil za izvedbo NPZ*
- Uporabnost *Letnega poročila o izvedbi NPZ*
- Uporabnost programa *Prijave KPP*

8 OCENA USTREZNOSTI RAČUNALNIŠKEGA PROGRAMA ZA PODPORO NPZ

8.1 Ustreznost računalniškega programa *Prijava na NPZ in Vpis* ocenite od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

8.2 Vpišite pripombe (če jih imate) k računalniškemu programu *Prijava na NPZ in Vpis*.

9 PRILAGOJENO IZVAJANJE NPZ ZA UČENCE S POSEBNIMI POTREBAMI

- 9.1 Ali je v letošnjem šolskem letu na vaši šoli potekalo prilagojeno izvajanje NPZ za učence s posebnimi potrebami?
- Da.
 - Ne.
- 9.2 Od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično) ocenite spodnje postavke:
- 9.2.1 Elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*)
- 9.2.2 Prilagoditve preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami
- 9.2.3 Sodelovanje Rica s šolo pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami
- 9.3 V pripombah navedite razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 9.2:
- 9.3.1 Elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*)
- 9.3.2 Prilagoditve preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami
- 9.3.3 Sodelovanje Rica s šolo pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami
- 9.4 Zapišite predloge za izboljšavo:
- 9.4.1 Elektronski obrazec za prijavljanje učencev s posebnimi potrebami (program *Prijave KPP*)
- 9.4.2 Prilagoditve preizkusov znanja za učence s posebnimi potrebami
- 9.4.3 Sodelovanje Rica s šolo pri prilagojenem izvajanju NPZ za učence s posebnimi potrebami

10 DODATNA INFORMACIJA O DOSEŽKIH UČENCEV VAŠE ŠOLE NA NPZ IN O KAKOVOSTI VREDNOTENJA UČITELJEV

Na vprašanja odgovorite z DA ali NE.

- 10.1 Ali učiteljem posredujete analize o dosežkih učencev vaše šole pri NPZ, ki jih pripravi Ric in so objavljene na spletni strani eRic?
- 10.2 Ali na šoli analizirate dosežke učencev vaše šole?
- 10.3 Ali pri pripravi analize dosežkov NPZ sodelujejo vsi učitelji predmeta, ki se preverja?
- 10.4 Ali na šoli opravite analizo o razhajanjih med pričakovanim in doseženim znanjem pri NPZ in poskušate poiskati vzroke za razhajanja?
- 10.5 Ali na šoli opravite primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije?
- 10.6 Ali na šoli opravite primerjavo dosežkov pri NPZ po letih?
- 10.7 Ali analizo dosežkov pri NPZ predstavite učiteljskemu zboru na šoli?
- 10.8 Ali analizo dosežkov pri NPZ predstavite svetu staršev?
- 10.9 Ali analizo dosežkov pri NPZ predstavite staršem učencev, ki so se udeležili NPZ?
- 10.10 Ali je analiza dosežkov učencev pri NPZ del procesa samoevalvacije na šoli?
- 10.11 Ali ste opravili analizo kakovosti vrednotenja učiteljev z vaše šole?

- 10.12 Ali ugotovitve o dosežkih učencev pri NPZ upoštevate pri načrtovanju dela učiteljev za naslednja šolska leta?
- 10.13 Ali ugotovitve o dosežkih učencev pri NPZ umeščate v *LDN* in *Razvojni načrt šole*?
- 10.14 Ali pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole pri NPZ?
Če na šoli pripravite sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole pri NPZ, odgovorite na spodnje vprašanje.
- 10.15 Kaj zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole pri NPZ?
(Izberite enega ali več ponujenih odgovorov.)
- Primerjavo dosežkov učencev šole z dosežki na državni ravni.
 - Poglobljeno opisno (vsebinsko) analizo o doseganju ciljev/standardov za šolo/razred.
 - Analizo o razhajanjih med pričakovanim in doseženim znanjem pri NPZ.
 - Navedbo vzrokov za razhajanja med pričakovanim in doseženim znanjem pri NPZ.
 - Ukrepe za izboljšanje doseženega znanja pri NPZ v prihodnje.
 - Primerjalno analizo dosežkov učencev 6. in 9. razreda iste generacije.
 - Primerjalno analizo dosežkov pri NPZ po letih.
- 10.16 Katera druga področja, ki zgoraj niso naštetá, še zajema sintezno poročilo o analizi dosežkov učencev vaše šole pri NPZ?
-

11 DRUGI KOMENTARJI NA NPZ

- 11.1 Lahko zapišete tudi druge komentarje (predloge, pojasnila itd.) na NPZ (največ 4096 znakov – če jih je več, jih pošljete na info@ric.si s pripisom ANKETA).
-